

SIMN 2011

21-29/05

Săptămâna
Internatională
a Muzicii Noi
București

simn2011.eu

Organizatori
și producători

UCRH

Uniunea Compozitorilor
și Redactorilor din România

Ministerul Culturii

și Culturii

Asociația

Muzicilor

Române

Co-organizator

ARA

Asociația

Redactorilor

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Sponsori

BCR

ASIGURARI

DE VIAȚĂ

DE VIAȚĂ

CITROËN

CITROËN

CITROËN

CITROËN

CITROËN

ARH

Asociația

Redactorilor

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

MASTER CHEM OIL

Parteneri

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

Asociația

Muzicilor

Române

din România

din România

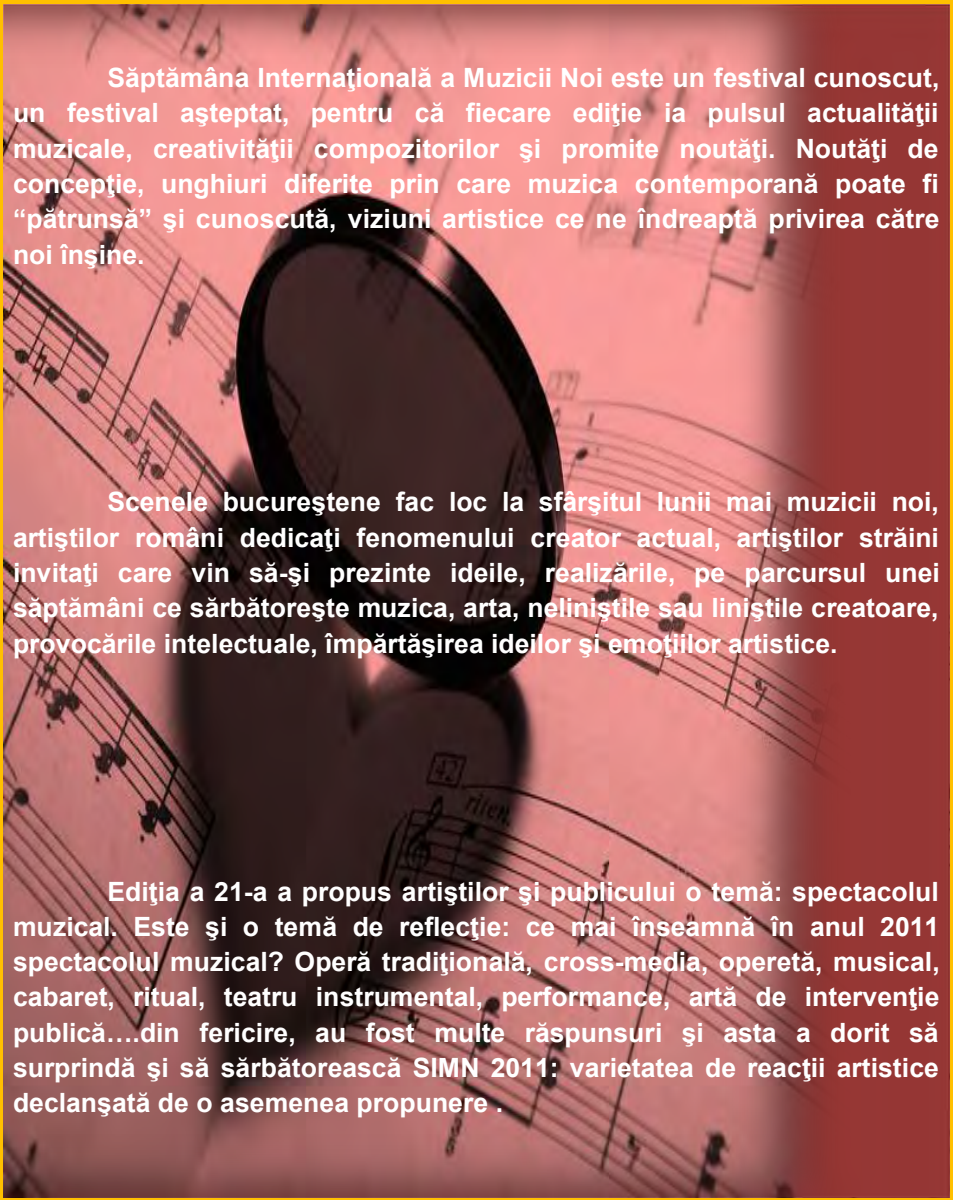
STMN 2011

Organizator: Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România

Co-organizator: Asociația Română a Femeilor în Artă

Directori: Irinel Anghel, Mihaela Vosganian

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi este un festival cunoscut, un festival așteptat, pentru că fiecare ediție ia pulsul actualității muzicale, creativității compozitorilor și promite noutăți. Noutăți de concepție, unghiuri diferite prin care muzica contemporană poate fi “pătrunsă” și cunoscută, viziuni artistice ce ne îndreaptă privirea către noi înșine.

Scenele bucureștene fac loc la sfârșitul lunii mai muzicii noi, artiștilor români dedicați fenomenului creator actual, artiștilor străini invitați care vin să-și prezinte ideile, realizările, pe parcursul unei săptămâni ce sărbătorește muzica, arta, neliiniștile sau liniștile creatoare, provocările intelectuale, împărtășirea ideilor și emoțiilor artistice.

Ediția a 21-a a propus artiștilor și publicului o temă: spectacolul muzical. Este și o temă de reflecție: ce mai înseamnă în anul 2011 spectacolul muzical? Operă tradițională, cross-media, operetă, musical, cabaret, ritual, teatru instrumental, performance, artă de intervenție publică....din fericire, au fost multe răspunsuri și asta a dorit să surprindă și să sărbătorească SIMN 2011: varietatea de reacții artistice declanșată de o asemenea propunere .

Colecția de primăvară a ideilor muzicale 2011 la SIMN

Vânzători de vise, Moși, fanfară, SONEerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobilul care cântă, Albă-ca-Zăpada, Captain Hook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, d'Artagnan, Motanul Încălțat, Alice în Țara Minunilor,

Dănilă Prepeleac, King Louie, alpiști utilitari, cadouri artdetox, povești fără filtru, Îngerul cu o aripă din far, albinuța care croșetează pe trepte, Beeker, căsuța din Hânsel și Gretel, cea mai mare cutie muzicală din lume, Penelopa, muzică corală scrisă de simfoniști, muzică de cameră scrisă de coraliști, anotimpuri reinventate, concerte pe canapea, concerte în pădure, pe terase, în bucătărie, Cassandra, ani în plus și în minus, preparate din chitară, copacul-carusel, Barrie și Barbie, Făt Frumos și

Ileana Cosânzeana, Serenade pe teme false și alte iluzii, menestrel electric, voce cu corp de femeie, tinerețe fără bătrânețe, călătorii în irealitatea imediată, sound cinema, sound theatre, sound painting, locuri de joacă pentru oameni mari, colecția de primăvară a ideilor muzicale din 2011...

Ce mai înseamnă spectacolul muzical în anul 2011 ?

PROGRAMUL FESTIVALULUI

SÂMBĂTĂ, 21 MAI

VENIȚI SĂ AUZIȚI CE NU AȚI MAI VĂZUT !

La OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI

**Feerie-Cabaret, SONEerie și Cantată în deschiderea
festivalului Săptămâna Internațională a Muzicii Noi**

ESPLANADĂ

Vânzătorii de vise (premieră și reprezentație unică)

Feerie și Cabaret mobil într-un târg muzical....și nu numai

Dream Design : Irinel Anghel

Muzica: Irinel Anghel

Scenografia, conceptul vizual, instalații : Raluca Ghideanu

Conceptul coregrafic: Paul Dunca

Muzicieni: Irinel Anghel (voce), Barrie Webb (trombon), Sorin Romanescu (sound design, automobil), Elmira Sebat (mezzosoprană), Christian Alexandru Petrescu (voce), Virgil Oprina (chitară bas), Maria Chifu (fagot), Ana Chifu (flaut), grupul Avânt'n Gard (recitator, vioară, fluiere, percuție)

Cu participarea Orchestrei de Estradă Angely's și Cristian Marius Firca

Performeri: Paul Dunca, Mihai Dragomir, Ana Colțatu, Bogdan Drăgănescu, Maria Mora, Elena Apostol, Mihaela Vosganian, Armine Vosganian, Andreea Dragomir

Sponsor: Citroën Romania

FOYER

Dizzy Waltz. Round around time and space (p.a.a.)

SONeerie* pentru chitară, live electronics, voce și Etet** de pahare

Muzica: Sorin Romanescu, Irinel Anghel

Decor: Adriana Urmuzescu (căsuța din Hänsel și Gretel)

Chitară: Sorin Romanescu

Voce: Irinel Anghel

Legendă : SONeeria = cutie muzicală de dimensiuni gigantice cu artiști live

Etet = formație ciudată în fața căreia se naște expresia de uimire : Etete ! ce formație !. Este descendentul cvartetului clasic din care a păstrat terminația ce îl situează în categoria ansamblurilor muzicale

Sala Mare

Moșii

Cantată de Adrian Iorgulescu

Corul și Orchestra Operei Naționale București

Corul Accoustic

Maestru de cor : Daniel Jinga

Dirijor : Tiberiu Soare

Duminică, 22 mai

Cercul Național Militar
Sala de spectacole

Răsărit

Spectacol de Muzică și Kendo

Doru Roman (percuție)

Membri ai Clubului Sam-Sho condus de Sensei Florin Ianaș

Actorul Ovidiu Mihăiță

Muzica de:

M. Kitazume - Side by side

M. Ishii - Thirteen Drums

V. Dinescu - Shan- Shui

M. Miki - Marimba Spiritual

Universitatea Națională de Muzică

Studioul de operă

Cică URMUZ...

Sorin Petrescu –
pian

Dorin Cuibariu –
clarinet, saxofon

Cosmin Bălean –
fagot, contrafagot,
duduk

Ovidiu Cozma –
tenor

Invitat: Radu Popa

Cu participarea
actorului Mihai

Bisericanu

În program:

Gabriel Malancioiu – Ismail și Turnavitu

Darie Nemeș – Botta – Fabulă

Gabriel Almași – Algazy și Grummer

Anatol Vieru – Sita lui Eratostene

Creație video: Vlad Dragomirescu

Parcarea Universității Naționale de Muzică

Seria ArtDetox: Concerte pe canapăa

Street music / Artă de intervenție publică

Grupul Avânt'n Gard

Improvizații pe texte de Urmuz

Sala "George Enescu"

Urmuzica de Sorin Lerescu (Operă în concert)

Operă în 2 Acte și 4 Tablouri

După poemul erotic-eroic și muzical *Fuchsiada* de Urmuz

Libret și dramatizare: Pavel Pușcaș

Conducerea muzicală: George Balint

Distribuția

Fuchs – tenor: Daniel Madia

Venus – mezzosoprană: Elmira Sebat

Pallas-Athena – soprană: Anna Mirescu

Colportorul – bas: Mihnea Lamatic

Soprană, mezzosoprană, alto în ipostaze de:

Ursitoare 1, 2, 3

Admiratoare 1, 2, 3

Bârfitoare 1, 2, 3

Cocote 1, 2, 3

Grații 1, 2, 3

Ligia Dună, soprană

Camelia Mocanu, mezzosoprană

Claudia Deleanu, alto

Revista MUZICA nr. 2 / 2011

Ansamblul TRAIECT. Director artistic: Sorin Lerescu

Geanina Săveanu-Meragiu, vioară

Viorica Nagy, violoncel

Alexandru Hanganu, flaut

Tiberiu Cenușer, trombon

Răzvan Gachi, clarinet

Invitați

Gönul Aptula, pian

Alexandru Matei, percuție I

Sorin Rotaru, percuție II

Bogdan Ionescu, trompetă

Paraschiva Alexa, violă

Ciprian Ghiță, contrabas

Tinerimea Română. Clubul Gutenberg

Suită pentru cymbal, clavicord și virginal universal

Spectacol de muzică și poezie

Interpretează:

Ion Bogdan Ștefănescu – flaute

Costin Soare - chitară

Eusebiu Ștefănescu – actor

În program:

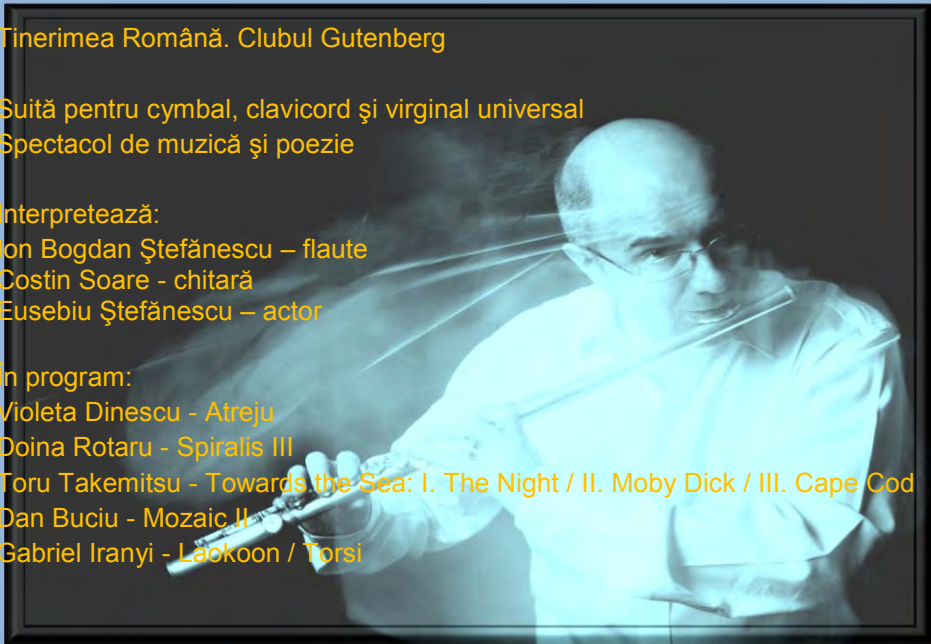
Violeta Dinescu - Atreju

Doina Rotaru - Spiralis III

Toru Takemitsu - Towards the Sea: I. The Night / II. Moby Dick / III. Cape Cod

Dan Buciu - Mozaic II

Gabriel Iranyi - Laokoon / Torsi

Luni, 23 mai

Opera Națională Română, Sala Mare

**“White Lady’s “Power Places
Locurile de putere ale “Doamnei Albe”
Operă cross-media de Mihaela Vosganian**

Muzică/concept artistic /concept

dinamic: Mihaela Vosganian

Regie / lumini /video: Anda

Cruceanu

Coregrafie: Liliana Iorgulescu

Scenografie: Raluca Ghideanu

Costume: Raluca Stroe

**Grupul de muzică și dans
contemporan Inter-Art:**

Mihaela Vosganian / Irinel Anghel:

voce/performer dinamic

Barrie Webb: trombon/didgeridoo

Maria Chifu: fagot/performer

dinamic

Ana Chifu: flaut/performer dinamic

Ciprian Pop: chitară electrică

Alexandru Matei: percuții

Luiza Comșa / Emil Rengle: dansatori

Mărți, 24 mai

Aula Palatului Cantacuzino

Trio Mozaic

Spectacol de Teatru instrumental

Oana Vișenescu – vioară

Diana Spănu -- pian

Emil Vișenescu - clarinet

Invitați: Barrie Webb (Anglia) – trombon, Christian Alexandru Petrescu - tenor

În program:

Felicia Donceanu – Fantasia per pianoforte etcetera...

Iulia Cibișescu-Duran - Acel cântec, Lisabona

Liviu Marinescu - Homage Collage

Vasile Timiș – Trei mozaicuri (Rezonante pe albastru, roșu și violet)

Nicolae Brânduș -- Prolegomene IV (Dănilă Prepeleac)

Universitatea Națională de Muzică, Studioul de Operă

HOMO VIDENS op.117

de Liviu Dănceanu
tele-operă pentru soliști și
orchestră

1. MIRA (BELLA); 2. HIM(E)NUL
PATRIEI; 3. PRO(DOMO); 4.
BUNĂ-DIMINEAȚA
COPI(I)DRACI; 5. ȘTIR(B)I 1 -
SPOT 1; 6. S(T)AREA VREMII;
7. PUBLI(CE)CITATE 1; 8.
TELE-SPROT – SPOT 2; 9.
INTERDUBIU 1; 10. TALK – SHOCK; 11.
PUBLI(CE)CITATE 2; 12. BOMB(OAN)A ZILEI – SPOT 3;
13. TEU-ATEU (sau tabăra de viață și de moarte spirituală); 14.
ȘTIR(B)I 2 (de la ora 13) – SPOT 4; 15. CAR-TUNS VARIATIONS; 16. DIN
URĂ – SPOT 5; 17. HOROR-SCOP; 18. ANIMAL PLANTAT; 19. THE
MON(K)EY CHANNEL; 20. NATIONAL GE(T)O D(R)ACIC – SPOT 6; 21.
EUROFISION; 22. INTERDUBIU 2; 23. ȘTIR(B)I 3 (din freza nopții) – SPOT 7;
24. NOAPTE-BUNĂ COPI(I)-LAȘI; 25. TELE_CINE M-A FURAT (?); 26.
PUBLI (CE) CITATE 3; 27. (N)EUROTICA; 28. ROZIVELET; 29 ARIM(BELLU)

Ansamblul Archaeus și invitații săi

Direcția muzicală: Georgeta Stoleriu, Inna Oncescu

Regia și scenografia: Daniel Prallea-Blaga

Video live: Virgil Oprina

Soliști: Anna Mirescu - soprană; Antonela Bârnat - mezzo-soprană; Nicolae
Simonov - tenor; Claudiu Sola – bas

Miercuri, 25 mai

Sala Radio

Concertul Orchestrei de Cameră Radio

Dirijor: George Balint

Patru

ANOTIMPURI / POEȚI / COMPOZITORI

**scene lirice pentru soliști vocali,
grup coral mixt și orchestră de cameră**

Soliști: Anna Mirescu (soprană), Adriana Alexandru (mezzosoprană), Nicolae Lupu (bariton), Orest Pâslariu Ranghilof (bas)
Cu participarea Corului Accoustic condus de Daniel Jinga

În program:

Laura Manolache – *Primăvara Gândului*
versuri de Nichita Stănescu

Nicolae Teodoreanu – *Imnele Iernii. Cântări la Nașterea Domnului*
texte din madrashele Sfântului Efrem Sirul

George Balint – *Moină și Toamnă*
versuri de George Bacovia

Dana Cristina Probst – *Timp de Lună, Timp de Soare*
versuri populare și de Ion Stratan

Concert realizat în parteneriat cu Orchestrele și Corurile Radio și Teatrul Național de Operetă "Ion Dacian"

Aula Palatului Cantacuzino

Concerti neo-grossi

Daniel Kientzy (Franța) – saxofoane

Cristian Suciu – trompetă

Florin Pane – trombon

și

Ansamblul ModernArt

Ioana Gloria Pecingină, Cornelia Zambila (violină), Cornelia Petroiu (violă),
Mihail Grigore (violoncel), Victor Savca (contrabas), Alexandra
Neaga (fagot), Alexandru Gabriel Chiric, Cezar Iulius
Florea (corn), Maria Ilinca Lorentz, Alexandru
Sturzu (percuție)
Dirijor: Bogdan Vodă

În program:

Francois Rosse - Sufletul este fantomă (p.a.a.)
Bogdan Vodă - Grosso modo concerto (p.a.a.)
Drake Mabry - Iowa Concerto (p.a.a.)
Cornel Țăranu - Triade (p.a.a.)

Joi, 26 mai

Aula Palatului Cantacuzino

Seria Artdetox: Concerte pe canapăa

BARRIE and BARBIE

Barrie Webb (Anglia) - trombon
....and Barbie...(of course !!!!...)

În program:

Folke Rabe -
Basta

Chan Hae Lee -
bODY _ rEMIX

William Marshall - *How Are You Feeling Today?*

Christian Wolff - 17 (*TROMBONE*)

Stuart Greenbaum - *In Transit (view from a window)*

Sala Radio

Concertul Corului Academic Radio

Simfoniști în muzica corală românească

Dirijor: Dan Mihai Goia

Program:

Pascal Benteoiu - Preludiu la opera "Hamlet"

Adrian Pop - Hora miresii

Cornelia Tăutu - Triptic coral religios

Doamne, nu Te îndepărta de mine

Doamne mântuiește

La Tine, Doamne, îmi înalț sufletul

Nicolae Brânduș - Tipurituri

Theodor Grigoriu - Psalmul 28 – Glasul Domnului

Sabin Păutza - Velerim și veler Doamne

Octavian Nemescu - Salve Regina

la orgă : Simona Popovici

Remus Georgescu - Pârâuț cu apă lină (bocet)

Adrian Enescu - Graffiti (p.a.a.) pe text de W. Shakespeare

la pian : Carmen Săndulescu

Concert realizat în parteneriat cu Orchestrele și Corurile Radio

Universitatea Națională de Muzică București, Studioul de operă

CREATRIX

Spectacol realizat de grupul **SeduCânt**

Ana Chifu - flaut, voce, dans

Maria Chifu - fagot, voce, dans

Theodor Valentin Iliescu - fagot, voce, dans

Diana Rotaru - muzică

Georgiana Bobocel Iacob - coregrafie, lumini

Mihai Cucu - proiecție video

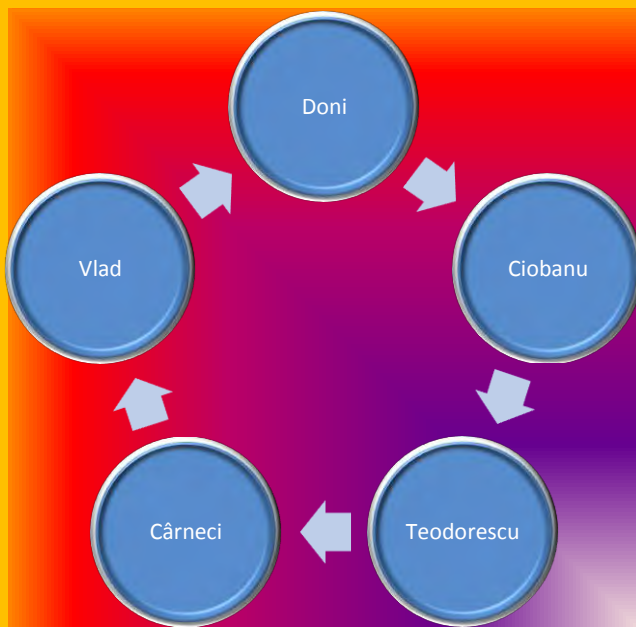
Spectacol realizat în parteneriat cu Centrul de Muzică Electroacustică și Multimedia al Universității Naționale de Muzică București

Vineri, 27 mai

Sala Radio

Concertul Orchestrei Naționale Radio

Dirijor: Valentin Doni

Soliști

Cornelia Bronzetti,
Juhani Palola
(Finlanda) - vioară
Bianca Manoleanu
(soprană), Nicolae
Simonov (tenor),
Jean-Kristof Bouton
(bariton)

Cu participarea
Corului Academic
Radio
Dirijor: Dan Mihai
Goia

Program:

Uliu Vlad – Drumuri în lumină II

Carmen Cârnci – Grădina - muzică pentru 3 voci soliste, cor și orchestră pe
un fragment din "Cântarea Cântărilor" de Solomon (p.a.a.)

Maia Ciobanu – Alterego Concert pentru două viori și orchestră (p.a.a.)

Livia Teodorescu - Ciocânea – Archimedes Symphony (p.a.a.)

Universitatea Națională de Muzică București
Studioul de Operă

Spectacol multimedia cu păpuși: Do-mi-no.6.1

Realizator: Centrul de Muzică Electroacustică și Multimedia al UNMB și
Compania "PurAnima" Teatru de Animație în colaborare cu TVR Cultural

Actori păpușari:
Florentina Tănase, Petronela Purima, Vlad Tănase

Ana Chifu – flaut

Muzica și video: Cătălin Crețu
Light design: Dan Bujor

Sâmbătă, 28 mai

Curtea Palatului Cantacuzino

Seria ArtDetox: Concerte pe canapéa

Emil Vişenescu (clarinet), Constantin Urziceanu (clarinet)

Muzică de:

Roman Vlad - Proverbe

Tiberiu Olah – Sonata pentru clarinet

Aula Palatului Cantacuzino

Sound Cinema, Sound Theatre

Cvartetul Florilegium

Invitați: Verona Maier (pian), Emil Vişenescu (clarinet)

Video: Corneliu Dan Georgescu

În program:

Corneliu Dan Georgescu – Cvartet de coarde nr. 11 : « Contemplating The Tritone » (p.a.a.) și video ambiental

Corneliu Dan Georgescu – Film « ORBIS » (ciclul « Orbis », muzică pentru orgă, nr. 1) – (p.a.a.)

*

Octavian Nemescu – Ulysse

Fred Popovici – Cvartet nr. 2

Ivana Stefanovic – Play Strindberg (Cvartet nr. 3)

Sala Radio

Idile și Guerille

Concert-spectacol de Dan Dediu

Idile și Guerrille pentru pian la 4 mâini

1. Idila: pentru Dulcineea
2. Guerrilla 1
3. Idila: pentru Beatrice
4. Guerrilla 2
5. Idila: pentru Ofelia
6. Idila: pentru Gretchen

Interpretează: Valentina și Dan Dediu

Un bestiar mitologic pentru vioară și pian

1. Griffon
2. Inorog
3. Mandragora
4. Sfinx
5. Hipogrif
6. Dragon

Interpretează: Diana Moș și Valentina Sandu-Dediu

Universitatea Națională de Muzică București
Studioul de Operă

Worm Songs

Multimedia Performance de Henry Vega (Olanda)
cu Anat Spiegel (voce), Henry Vega (computer), Emmanuel Flores (video)

Duminică, 29 mai

CĂLĂTORIE ÎN IREALITATEA IMEDIATĂ

la
Palatul Mogoșoaia

**Sarea în bucate
« muzicale »
Vizită în
bucătăria ArtDetox
Preparate cu rețete
originale
de Raluca Ghideanu
după o idee de
Sorin Romanescu**

*Bucătar Șef:
Paul Dunca
Bucătari muzicali:
Sorin Romanescu,
Irinel Anghel*

Cuhnia Palatului

**Lansarea
expoziției
« Music is the
answer... » de
Raluca Turliu
Cobilanschi**

"Muzica este un
răspuns căruia
nu i s-a pus nicio
întrebare"

(Nichita
Stănescu)

....muzica este
răspunsul venit
dintr-o altă lume,
magică. Lumea
fascinantă, a
armoniei, a
ritmului, a
sunetelor care ne
mângâie
sufletele. Muzica

este un alt univers interconectat cu noi, cu fiecare dintre noi, în care îmi
place să trăiesc uneori. Muzica este vie, muzica a trăit și va trăi întotdeauna.
Înainte de a fi cuvântul cred că a fost muzica. Tărâmul muzicii este magic,
este asemenea unei ființe mărețe și complexe alcătuită în cel mai armonios fel
din ființe fantastice interconectate asemenea unui organism. În expoziția mea
am încercat să recrez cu sufletul imaginea acestei lumi. (R.T.C.)

Ce spune pădurea?

Concert al ansamblului de percuție Game

Solist : Christian Alexandru Petrescu, Invitată : actrița Viorica Vătămanu

Program :

Vladimir Scolnic - "NISHMAT HAYAAR" (Duhul Pădurii) (p.a.a.)

Cristian Alexandru Petrescu – Valsul Cașcavalului (p.a.a.)

Ivan Brkljacic – The Big Chasm (p.a.a.)

Doina Rotaru – Copacul (p.a.a.)

În interiorul pădurii Mogoșoaia

...Who I Am ?

spectacol muzical de Elena Apostol

Grupul vocal Accoustic

Lapidarium

Dynamic Meditation

spectacol de Mihaela Vosganian

Interpretează grupul Inter-Art, Regia : Anda Cruceanu

Mihaela Vosganian (voce, dans), Armine Vosganian (voce, dans), Liliana Iorgulescu (dans), Andreea Duță (dans), Vlad Iachim (dans)

În Pădure,
vecinatatea Cavoului
Familiei Bibescu

**Serenade pe teme false și alte iluzii
pentru voce cu corp de femeie și
menestrel electric**

Irinel Anghel – voce &

Sorin Romanescu – chitară, live
electronics

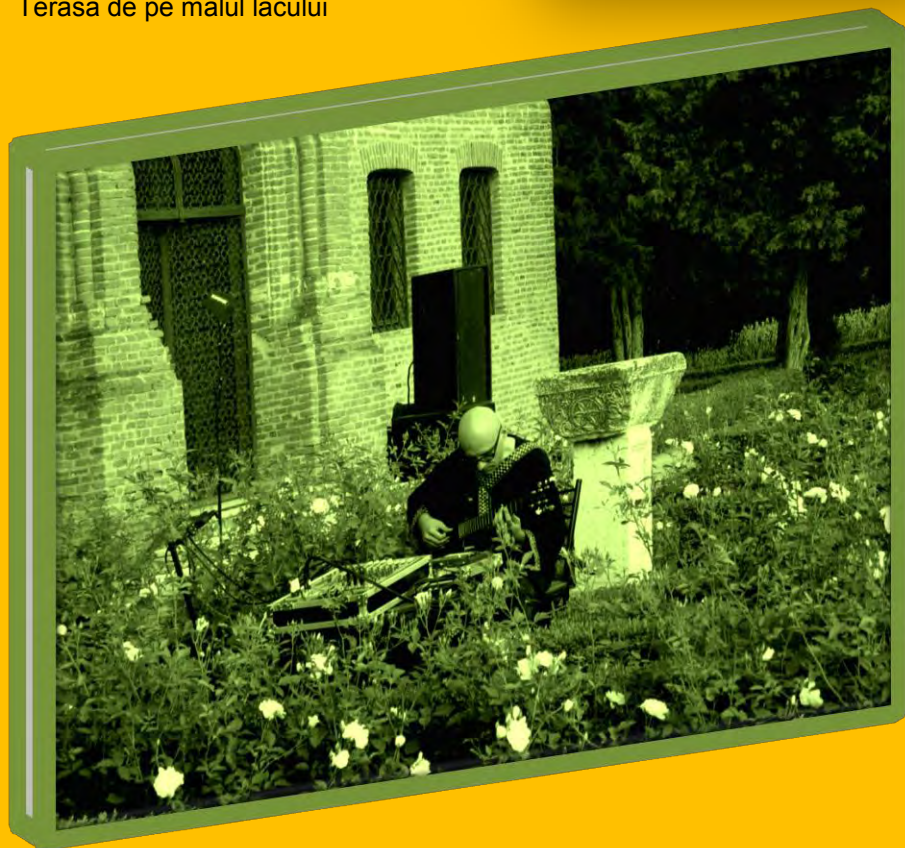

Concert-instalație cu

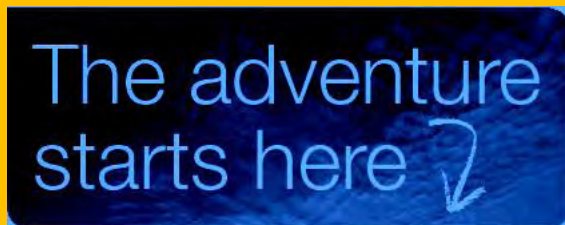
Ileana Cosânzeana, Făt-Frumos și

Paul The Sweet Vampire

Terasa de pe malul lacului

Promenade și nocturne cu parfum de final
Cu Orchestra Angely's

**Conceptul vizual al
călătoriei:
Raluca Ghideanu**

Despre programele ArtDetox

ArtDetox îți pune
întrebări, ArtDetox te
învață să te joci, să
descoperi copilul din
tine, ArtDetox te

provoacă să ieși din
rutină.

ArtDetox vine spre
oameni, vine la oameni,
vine printre oameni.

ArtDetox aduce

creativitatea în stradă,
în natură, în birouri, în
metrou, în parcuri, în
mall-uri și
supermarketuri, în
ateliere și peste tot
unde este nevoie de o

trezire, de un zâmbet,
de un impuls creativ.

What's This? te
intreabă computerul
când îi dai o comandă
pe care el nu o Știe.
Cam asta ar fi

ArtDetox. Comenzi,
impulsuri pe care
programele noastre
culturale, sociale,
educaționale nu le
cunosc... pentru că
acestea ies din
obișnuit, lărgind

creativ teritoriul
posibilului.

În

ArtDetox, orice răspuns
e incomplet, posibil și
binevenit...

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

Ediția a 21-a / București, 21 - 29 mai 2011

DIN CULISE

În acea zi (21 mai) era prevăzută
Apocalipsa.... toate posturile Radio și TV
anunțau această posibilitate....

Pentru noi începea festivalul... la operă ne
așteptau decorurile din Aida, Manon și Albă-
ca-Zăpada pe Esplanada Operei... un Citroën

era programat să cânte. Sorin (Romanescu) se
oferise să-l

învețe...

Raluca
(Ghideanu)

mai avea de

tăiat norișori

de hârtie, de vopsit lădițe pentru produsele
ArtDetox pe care târgoveții de vise urmau să le
ofere publicului...

Am ajuns pe Esplanadă... era foarte cald... a
sosit Citröenul, a venit și mașina de tractări cu

rampa pe care a fost urcat... Marius Mitrofan
și echipa sa a montat aparatura de sunet... am
început să facem probe.... fantastic !... suna
extraordinar!... adolescenți voluntari și prieteni
meștereau pe peluze, desenau cu creta pe
asfalt...

La un moment dat a apărut și Adrian Iorgulescu
și

Cătălin Arbore... am
glumit pe tema
Apocalipsei ce urma
să vină, să ne
surprindă într-o lume
de basm care se

salvează prin faptul că nu aparține lumii
reale... Artiștii erau trimiși în culise pentru a
fi costumați de Paul (Dunca)... ușor-ușor
dreamdesignul meu prindea contur...

În viața mea nu am gândit o nebunie mai mare
îmi ziceam... (trebuie să nu o iau foarte în
serios pentru că altfel mă sperii... ☺). Era
atât de complex visul meu încât nu putea sta sub
control... de la un punct în colo experiența îți
scapa și trebuia să o lași să devină ce vroia ea
să devină... (aveam să aflu mai târziu că asta
era și sansa ei de supraviețuire... ☺) Decoruri
în aer liber, recuzita Operei, costume, 30 de
performeri, sonorizare de exterior, trăsură cu
cai, fanfare, automobilul la care urma să se
cânte prin manevrarea accelerației și
transmiterea semnalului de motor preluat prin
microfon în chaos-păduri... hm... o joacă

frumoasă într-un DreamCity creat pentru a
funcționa timp de o oră în mijlocul
Bucureștiului...

Spectacolul era programat la ora 19. La ora 16,
dintr-odată au apărut norii. În câteva minute a
început ploaia. PLOAIA ???..... ☺ ☺ ☺
Nuuu... POTOPUL.... Pânze de apă curgeau
din cer peste decorurile Ralucăi, peste
trotuarele desenate, peste norișori, peste
echipamentul de sunet... a rămas fiecare pe
unde era... în Operă, în rulota cu recuzită, în
mașina personală... În rulotă, Elena

(Apostol) și-a sărbătorit ziua numelui cu tortul
din Ergheni Oneghin... ☺

A durat până la ora 18:30. Între timp
telefoanele sunau, toată lumea mă întreba ce
facem?... nu știam, habar nu aveam... le-am
spus că așteptăm să vedem ce se întâmplă cu
ploaia și apoi luăm o decizie... Creierul meu
nu putea și nici nu vroia să gândească
variante...

“A sosit trăsura! Vizitiul întreabă: înhamă
caili?”... “De la TVR Cultural vă întreabă dacă
se mai ține spectacolul și dacă puteți da un
interviu..”... “Eu cu ce mă îmbrac?”....

“Raluca strânge totul de pe peluză...sunt distruse toate decorurile ei...mai ai nevoie de ea?”... “Noi suntem de la fanfară. Am ajuns. Unde stăm? Unde cântăm?”... “Îrineeel, tata te întreabă, el unde se așează cu basul?”...

Întrebări, cuvinte se roteau în jurul meu și mintea mea era în mod straniu goală...

La 18:30 s-a oprit ploaia. Costumiera ne-a împrumutat un foehn cu care echipa de la sunet a uscat prizele și mixerul (!!!)... Cred că oricine în afară de Marius Mitrofan ar fi strâns totul și ar fi plecat... uitându-se la noi cum

așteptam, el a riscat o instalație de zeci de mii
de euro și a recablat totul.

Publicul se
strânsese deja. În momentul acela am luat

decizia: caii se înhamă, se refac ACUM probele de sunet, nu se calcă pe peluză pentru că e plină de apă, mutăm toată experiența pe asfalt, uitați ce aveți de făcut în relație cu decorul care nu mai e... AND GO !.... HAI SĂ NE JUCĂM !

Și așa a fost... am întârziat un pic.... dar am intrat în poveste ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat... Apocalipsa trecuse... era momentul sărbătoririi...

La finalul serii, Raluca Ghideanu ne-a zis... mă iertați hai să mergem undeva "ca să pot face și eu un atac de cord"... Fascinantă experiență!

În câteva ore poți traversa un episod în care să trăiești efectiv schimbarea, dispariția formelor, obiectelor, modificarea viziunii inițiale și să realizezi că flexibilitatea, capacitatea de adaptare este singura care îți permite să ieși cu bine din tot și să mergi înainte cu noua realitate, precum un copac care dacă este suficient de flexibil trece cu bine de furtună, rămâne în picioare. O dată în plus mi-am dat seama că dacă viziunea mea era una rigidă, dacă imaginam un spectacol “controlat în cele mai mici detalii”, lucrurile s-ar fi blocat, s-ar fi năruit după primele zece minute de ploaie. Lăsând experiența deschisă am putut-o oferi în

cele din urmă. Nimeni nu a știut care au fost
distanțele între ce am proiectat și ce a ieșit.
Acceptarea acestor diferențe de către toți cei
implicați, oameni minunați, talentați, entuziaști,
a făcut posibilă deschiderea Săptămânii
Internaționale a Muzicii Noi cu Vanzători de
vise într-o lume fantastică, a existenței noastre
secrete către care am deschis ferestrele pentru
60 de minute la finalul lunii mai.

Trinel Anghel

Vânzători de vise la Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

Loredana BALTAZAR

Respectând dorința lui Irinel Anghel, director artistic al festivalului alături de Mihaela Vosganian, nu doresc să vorbesc despre cea de-a 21-a ediție a Săptămânii Internaționale de Muzică Nouă la timpul trecut. Pentru că prezentul continuu al celor nouă zile de desfășurare neîntreruptă a „ostilităților” festivaliere la Opera Națională, Universitatea Națională de Muzică, Clubul Gutenberg al Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”, Palatul Cantacuzino, Studioul „Mihail Jora” Radiodifuziunii și, în final, la incită, încă, imaginația creatoare

al
Palatul Mogoșoaia
a spectatorilor.

Oferta? Nu doar bogată, ci și extrem de diversificată: „Vânzători de vise, Moși, fanfară, SONEerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobilul care cântă, Albă-ca-Zăpada, Captain Hook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, d'Artagnan, Motanul Încălțat, Alice în Țara Minunilor, Dănilă Prepeleac, King Louie, marionete, alpiniști utilitari, cadouri ArtDetox, povești fără filtru, Îngerul cu o aripă din far, albinuța care croșetează pe trepte, Beeker, căsuța din Hănsel și Gretel, cea mai mare cutie muzicală din lume, Penelopa, muzică corală scrisă de simfoniști, muzică de cameră scrisă de coraliști, anotimpuri reinventate, concerte pe canapea, concerte în pădure, pe terase, în bucătărie, Cassandra, ani în plus și în minus, preparate din chitară, copacul-carusel, Barrie și Barbie, Făt-Frumos și Ileana Cosânzeana, Serenade pe teme false și alte iluzii, menestrel electric, voce cu corp de femeie, tinerețe fără bătrânețe, călătorii în irealitatea imediată, sound cinema,

sound
theatre,
sound
painting,
locuri de
joacă
pentru
oameni
mari,
colecția
de

primăvară a ideilor muzicale din 2011...”, toate aceste produse artistice

fiind ambalate en-gros sub etichetele strălucitoare ale unei tipologii multiple de spectacol muzical: operă, operetă, musical, cabaret-feerie, ritual, teatru instrumental, performance, artă de intervenție publică, multimedia ori cross-media.

Încercând să depășească mentalitatea de trăitor în secolul vitezei care comprimă zilnic mixtura dintre informația intelectuală și percepția senzorială asupra oricărui demers autointitulat „cultural” (mai potrivit ar fi termenul, deja în uz, de *cool/tural*), cele două compozitoare-director, Irinel Anghel și Mihaela Vosganian, reușesc să pună – prin intermediul conceptului inedit al acestui parcurs festivalier – și un diagnostic potențialului spiritual al publicului mileniului 3 după Hristos. De la ritual la spectacol, de la primatul spiritului la cel al materiei, de la Natură la *Cool/tură*, pașii societății făcuți de-a lungul vremii oferă premisele transformării unei manifestări devenită tradițională în peisajul de gen, precum

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, într-o oază de libertate a expresiei ce tinde către limite.

Chiar și multicolorul program scris al evenimentelor (stil „carte cu poze”) nu ține seama de cronologia lor strictă, existând și inversări în funcție de importanța momentului respectiv. Fiecare foaie este tratată individual, așa cum fiecare manifestare, luată separat, este un spectacol în sine.

Noutățile ideatice, unghiurile diferite prin care nu doar muzica ci însăși întreaga artă contemporană poate fi pătrunsă, dorința artiștilor de a-și valorifica realizările și neliniștea creatoare prin formule deja validate sau, dimpotrivă, sumar (ori deloc) experimentate, toate

acestea se pot expune și altfel decât până acum, singura condiție quasi-obligatorie fiind participarea directă a spectatorilor la derularea *live* a procesului artistic..

Publicul – sau mai bine zis, asistența, căci manifestările mizează pe o prezență interactivă – este chemat să audă ceea ce vede (sau ce **vrea** să vadă), să descopere noi genuri – în sala de concert sau, pur și simplu, ieșind în curte sau pe stradă, să intre, cu naturalețe, pe tărâmul viselor, să cocheteze cu basmul ori cu mitul în

măsura în care-și alungă prejudecățile de orice fel și se abandonează fanteziei „jocului” improvizatoric. Iar unui segment mai tradiționalist, mai rezervat în aprecieri datorită structurii sale elitiste și atras de ludic doar în măsura în care acesta poate fi dimensionat estetic i se propun, firesc, tiparele „clasice” ale genurilor, evident, în accepțiunea formulării lor la nivelul limbajului contemporan: o cantată (*Moșii* de Adrian Iorgulescu), o operă în concert, o nocturnă de muzică și poezie, concerte ale Orchestrei de Cameră, Corului Academic și Orchestrei Naționale Radio. Și aici perimetrul stilistic suferă multiple metamorfoze subsumate mesajului emoțional transmis de text, de programatismul tematic, de sugestiile metaartistice ori, pur și simplu, de adresarea sonoră în sine.

Absurdul este la el acasă, chiar dacă este încadrat în scheme clasice (precum în opera lui Sorin Lerescu, *Urmuzica*, construită în jurul textelor inedite ale bizarului literat român), ori mai puțin convenționale (în recitalul cameral dedicat aceluiași Urmuz, utilizând o combinație insolită de instrumente clasice și tradițional orientale, agrementată cu inserții video și intervenții actricești).

Dramaturgia voit dezarticulată a muzicii noi poartă amprenta lumii schizoide în care ni se derulează frământata existență efemeră, și în timp ce unii mai cred în forța reperului clasic utilizând un arsenal de structuri fonice cu incontestabile virtuți vizuale de esență narativă (precum Livia Teodorescu în *Archimedes Symphony*), alții înlocuiesc dinamismul vital cu transfigurarea esenței Naturii într-o dimensiune Metaculturală la confluența dintre arte („estetica cinematografului pentru ureche”, materializată concentrat de către Octavian Nemescu într-o posibilă imagine sonoră a călătoriei prin viață, parcursă anonim de acel *Ulyse* care locuiește în fiecare din noi).

Vizualul completează sonorul, sau invers, fluidul dansului însoțește energetic demersul fonic pe parcursul operei cross-media a Mihaelei Vosganian întregind, metaforic, și sugestivitatea evoluției grupului SeduCânt, exponatele universului sensibil al Ralucăi Turliu Cobilanschi evocă magia irezistibilă a muzicii care motivează călătoria spre imediata lrealitate, așa cum tablourile tinerei artiste Maria Ștefănescu creionează realitatea palpabilă ca obiect al inspirației poetic-muzicale.

„Încerc să mă
țin cu mâna de flacăra
(...) pentru că flacăra nu
se schimbă niciodată”,

mărturisește exploziv
actorul Eusebiu Ștefănescu
uluitorului flautist Ion Bogdan

Ștefănescu

și interiorizatului chitarist Costin Soare într-un interludiu liric al recitalului non-convențional intitulat *Suită pentru cymbal, clavicord și virgină universală*. Reperetele lor sunt partiturile semnate de Toru

Takemitsu, Dan Buciu, Doina Rotaru, Gabriel Iranyi, Violeta Dinescu sau – la nivel literar – versurile lui Nichita Stănescu, Georgeos Seferis, Lucian Blaga, Eugen Jebeleanu, Ștefan Augustin Doinaș, Ion Barbu, Cezar Ivănescu, Spiridon Popescu, Mircea Micu și George Stanca, într-o conjuncție semnificativă ce redemonstrează – dacă mai era nevoie – forța parteneriatului dintre cuvinte și muzică, în care silabele alcătuiesc o retorică inedită, substantivele proprii pot deveni comune iar sunetele se pot substitui tușelor cromatice ale unei acuarele. „*De-ar mai fi o dată ca asta, fiule, fi-o*”, exclamă, la final, Eusebiu Ștefănescu în ambianța intimă a acestei insinuante întâlniri de suflet dintre poezie și muzică, replicând spectaculoaselor volute cu incredibile rezonanțe poetice ale flautului lui Ion Bogdan Ștefănescu.

„Mai e nevoie de cuvânt? Mai e nevoie de statui? Mai e nevoie de destin? Mai e nevoie de vreun drum?” Adresate nouă, debusolații locuitori ai planetei supercivilizate care am uitat ce este emoția, întrebările lui Lucian Blaga ar putea rămâne fără răspuns, însăși structura deschisă a fenomenului artistic contemporan avându-și originea în strigătul de libertate al creatorului aflat în căutarea – cu orice preț – a noutății care, totuși, nu ne este de ajuns. „Emoția ar trebui regăsită, aici și acum”, cred vânzătorii de vise ai Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, oferind o potențială soluție de tratare a vidului sufletesc care ne amenință existența. „*Veniți să auziți ce nu ați mai văzut*”, strigă vânzătorii de vise, necerând în schimb decât răbdarea de a primi darul lor *între real și imaginar, între cer și pământ, între scenă și viață, într-un mare spațiu de joacă în care legea de manifestare este bucuria de a ne exprima*. Spectacolul este în noi înșine. Trebuie doar redescoperit!

SIMN 2011

Impresii

George Balint (compozitor, dirijor):

*„Festivalul SIMN XXI s-a încheiat cu porțile solar deschise,
ca atunci când, plecând pentru a te întoarce, spui simplu:*

„La revedere!”.

Iată că SIMN, deși aflat adesea pe linia de supraviețuire în plan financiar, a reușit să-și păstreze cu consecvență cadența anuală, intrând cu această ultimă ediție în cel de-al treilea deceniu. Este cam cât un sfert

de viață de om. Nu voi încerca acum o documentată privire retrospectivă, dar comparând momentul începutului cu cel actual, sunt câteva notabile diferențe de ordin descriptiv. Mai întâi, o serie de personalități ale componisticii muzicale românești, contemporane anului 1991, s-au retras, sub cadența de neocolit a naturii biologice. Între aceștia, însuși mentorul festivalului, compozitorul și muzicologul Ștefan Niculescu, care, în buna tradiție enesciană, și-a dorit să deschidem (și noi) o compatibilă fereastră în Europa, prin care să putem privi reciproc și dialoga, cei din Est la/cu cei din Vest, spre a ne afla în primul rând că și cum suntem. Apoi, lumea însăși s-a schimbat, deopotrivă pe planul ideaticii și pe cel al idealurilor. Românii de azi văd, simt și năzuiesc altfel decât cei din urmă cu două decenii. Intelectualitatea românească a prins și deprins în cultivarea diferențelor în toate sensurile. Unul, paradoxal de-a dreptul, este cel a diferențierii prin ignorare. Este uimitor să constăți cât de puțin participă intelectualul român la viața muzicală cultă și, mai cu seamă, cât de surd rămâne la evenimentele, adesea remarcabile, din perimetrul gândirii componistice autohtone. Modul acestui comportament exclusivist nu-și are reflexe perfect simetrice în arealul altori țări europene, chiar și dintre cele foste comuniste. Ceva mai complexă, explicarea resortului este rezumabilă totuși la slaba sau totala absență a unei minime instrucții muzicale, în perioada diferitelor etape/cicluri școlare. Compozitorul român, deși în general om cu o cultură solidă în mai multe domenii ale spiritului (măcar prin aceea că vorbește scris-citit mai multe limbi de circulație), a fost marginalizat nemeritat de către concetățenii săi intelectuali, pe tot felul de acuzații făcute după ureche: că este ermetic, abstract, sau dimpotrivă, prea lăutar/rapsod, că e chiar amuzical uneori, și, cel mai adesea, este catalogat drept dușman al spiritului purificator, pentru cei care-și tot caută o liniște idilică, dezmiertător – gâdilitoare, în sala de concert. Dezarmant este faptul că și factorii de decidență, mai cu seamă din sfera administrației culturale și a conducătorilor de instituții

artistic-muzicale, împărtășesc din prizonieratul aceleiași mentalități. Cum mimetismul este contagios prin definiție, nici breasla criticilor muzicali nu a rămas neatinsă, excepțiile fiind extrem de puține, deși festivalul SIMN este organizat întru totul de UCMR (în a cărei titulatură este inclusă și breasla muzicologilor). Cu dezamăgire constatăm absența lor în sălile de concert, nu doar în zilele vreunui festival de muzică modernă, dar peste tot acolo unde se întâmplă vreun eveniment de stagiu care găzduiește fapta componistică a vreunui contemporan, mai ales dacă este român. Că tot ce este românesc este prost, nu a fost valabil nici în mulții ani ai socialismului, cel puțin în sfera culturii. Să nu uităm că marii clasici-moderni (desigur, post-enescieni) ai gândirii muzicale românești au trăit și compus fabulos în acești ani „de tristă amintire”, ca și cum nuanța lor ideologică nu ar fi existat. A fost și acesta un mod al rezistenței prin cultură, fără de care nici nu am putea vorbi astăzi de o veritabilă elită-breaslă a muzicii

savante/culte. Ar fi normal și demn ca, într-o țară care se respectă ca nație și vocație, și, mai ales, care se declară în obârșie și admirație cu/pentru valorile europene, nume precum Aurel Stroe, Myriam Marbé, Anatol Vieru, Ștefan Niculescu, Dan Constantinescu, Sigismund Toduță, Vasile Spătarelu (și am citat doar câteva, ale unora dintre cei deveniți istorie), ar trebui să fie prezențe firești în stagiunile de concerte, iar nu doar excepții-eveniment în cadrul unor și așa puține festivaluri care, prin statutul lor, au menirea de a promova creațiile de ultimă oră.

Într-o atare situație și stare de spirit, ediția a XXI-a a Festivalului SIMN, coordonată artistic de compozitoarea Irinel Anghel, și-a proiectat, drept cadru generic, conceptul de spectacol. S-au propus și potențat astfel o serie de punți și modalități de interacțiune între artiști din domenii diferite, așa cum se petrece de regulă în artele spectacolului. Prin efect, s-a extins și profilul de interes al publicului, chiar dacă, din păcate, nu i-am zărit nici de această dată pe principalii conducători ai instituțiilor de profil, măcar din București (începând cu MCC), nici acolo unde agreeaseră ca instituțiile lor să se implice într-un fel sau altul.

Ca într-un vis, unde orice regulă se reformulează cu aparență de irațional, SIMN XXI a purtat un chip, devenind el însuși personaj,

cameleonic formal, dar recognoscibil stilistic. Mai toate concertele, sub diferite aspecte mai mult sau mai puțin convenționale, au fost marcate de dimensiunea spectacolului. Ne-am bucurat să constatăm că, deși teatrele lirice din România nu se întrec în a stimula creația de gen în rândul conaționalilor (fiind plătite totuși din banii publici ai cetățenilor români), SIMN a prilejuit apariția a numeroase formule de spectacole, de la **feerie în aer liber** („*Vânătorii de vise*” – premieră și reprezentație unică de Irinel Anghel; seria ArtDetox, cu remarcabila participare a trombonistului englez barrie Webb și a chitaristului „bucătar” Sorin Romanescu), trecând prin **teatru instrumental** (concertul Trio-ului Mozaic), **spectacol-concert** cu sau fără actori/recitatori („*Muzică și Kendo*” și „*Cică Urmuz*” coordonate de pianistul Sorin Petrescu, cu participarea actorilor Ovidiu Mihăiță și Mihai Bisericanu; „*Suită pentru cymbal, clavicord și virginal universal*” – spectacol de muzică și poezie coordonat de flautistul și poetul Ion Bogdan Ștefănescu, cu excepționala participare a actorului Eusebiu Ștefănescu; „*Concerti neo-grossi*” cu participarea extraordinară a multi-saxofonistului francez Daniel Kientzy, alături de trompestistul Cristian Suciu, trombonistul Florin Pane și Ansamblul ModernArt; „*Sound Cinema, Sound Theatre*” - având ca protagonist Cvartetul Florilegium – menționând aici lucrările cu pronunțate valențe de spectacol, aparținând lui Corneliu Dan Georgescu și Octavian Nemescu, alături de cele mai „clasice”, deși extrem contrastante stilistic, ale lui Fred Popovici și Ivana Stefanovic; „*Idile si Guerille*” de compozitorul și pianistul Dan Dediu, căruia i s-au alăturat, într-o extraordinară prestație, pianista Valentina Sandu-Dediu și violonista Diana Moș; „*Ce spune pădurea?*” – având ca ansamblu protagonist formația de percuție Game, condusă de Alexandru Matei, concert la care memorabile au fost recitarea actriței Viorica Vătămanu, în „*Copacul*” de Doina Rotaru și a compozitorului cântăreț-actor Christian Alexandru Petrescu, în propria lucrare, „*Valsul Cașcavalului*”; „*Dynamic*

Meditation” – spectacol de cânt și mișcare-dans conceput de Mihaela Vosgianian, în regia lui Anda Cruceanu), **operă de cameră** („*Urmuzica*” de Sorin Lersecu, „*HOMO Videns Op. 117*” de Liviu DăncEANU) și până la cele mai moderne - **opera cross-media** „*White Lady's*” *Power Places* semnată, ca muzică/concept artistic/concept dinamic, de Mihaela Vosgianian; **multimedia** „*DO-mi-no.6.1*”, realizat de Centrul de Muzică electroacustică și Multimedia al UNMB și Compania „PurAnima” Teatru de Animație, în colaborare cu TVR Cultural, a cărui muzică și video aparțin lui Cătălin Crețu; „*Worm Songs*” de Henry Vega (Olanda). Prin tradiție, Opera Națională și Orchestrele și Corurile Radio au participat cu prisosință la susținerea repertorială pe dimensiunea academică a festivalului, toate cele trei concerte excelând prin valoarea proiectelor, notabil fiind și aspectul că toți compozitorii programați au fost în majoritate prezenți cu lucrări inedite și, în plus, toți erau/sunt români contemporani : „*Moșii*” – cantată de Adrian Iorgulescu, realizată de ansamblurile cor și orchestră ale Operei Naționale București, în colaborare cu Corul Accoustic condus de Daniel JINGA, sub bagheta dirijorului Tiberiu Soare; „*Patru anotimpuri/poeți/compozitori*” - coordonat de compozitorul și dirijorul George Balint, realizat în colaborare cu soliști vocali de la de Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian” și Opera Română, alături de Corul Accoustic și Orchestra de Cameră Radio, într-un program de prime audiții semnate de Laura Manolache, Nicolae Teodoreanu, George Balint, Dana Cristina Probst; *Concertul Corului Academic Radio*, dirijat de Dan Mihai Goia, în care s-au prezentat lucrări de gen ale unor compozitori români consacrați mai cu seamă în domeniul simfonic; *Concertul Orchestrei Naționale Radio*, dirijat de Valentin Doni, un veritabil maestru al baghetei, în tălmăcirea căruia s-au ivit pentru întâia oară ample lucrări de factură simfonică și vocal-simfonică, aparținând lui Ulpui Vlad, Carmen Cârnecki, Maia Ciobanu, Livia Teodorescu.

Porțile de intrare și ieșire din SIMN XXI s-au mișcat neconvențional, sub cerul liber, începutul localizându-se pe esplanada Operei Naționale iar sfârșitul, în arealul Palatului Mogoșoaia, unde, cam cât o zi-lumină, s-au susținut mai multe concerte, de diferite feluri

de gen, stil și ambianță, iterând o „călătorie în realitatea imediată”, prin tot felul de locuri și unghere: în Cuhnie, la/prin pădure, în Lapidarium, pe Terasa de pe malul lacului, în vecinătatea Cavoului Familiei Bibescu, în Foișor, pe peluza principală. De altfel, acest „zumzet” organizat și orientat totodată, integrat confortabil în ambientul fieresc al unor locuri de destindere (parcul de la Castelul Mogoșoaia) sau de tranziție stradală (aleele ce duc la Operă), este binevenit în neconvenționalitatea sa, pregătind subtil percepția publicului pentru actele centrice, destinate sălilor de concerte și spectacole lirice. Pedagogic, ajută la clarificarea axiologică. Analog reperelor stare/condiție de profan și sacru, strada (efemeritatea) și sala de spectacol (perenitatea) pot intra într-o constructivă relație dacă prima duce către cealaltă, iar cea de a doua este în finalitatea de-parcursului celei dintâi. La fel cum virtualul este benefic atunci când are ca scop

ajungerea în real, (acolo unde fapta se realizează), și nu doar substituirea sau chiar deplina lui ignorare.

La început, pe 21 mai, vremea a părut să infortuneze, amenințând cu inunduri de „lacrimi” cerești, dinspre care o meritată clemență s-a acordat totuși, deși cu puțină întârziere, după ultima clipă. La final însă, pe 29 mai, se pare că Euterpe a intervenit seducător în beneficiul tuturor, deopotrivă: organizatori, interpreți și public. Așa că Festivalul SIMN XXI s-a încheiat cu porțile solar deschise, ca atunci când, plecând pentru a te întoarce, spui simplu: „La revedere!”.

Octavian Nemescu (compozitor):

*“Foarte mulți compozitori și artiști români din zonele vizuale au avut
posibilitatea să se afirme”*

Ediția 2011 a festivalului SIMN, avându-le ca directoare pe Irinel Anghel și pe Mihaela Vosganian, a avut o particularitate cu totul specială. Conform tematicii propuse, au predominat manifestările sincretice de tip spectacol, multimedia, ritualuri, teatru instrumental, multe dintre ele desfășurându-se în spații total neconvenționale (esplanada operei, parcul Mogoșoaia, etc.). Foarte mulți compozitori și artiști români din zonele vizuale au avut posibilitatea să se afirme.

Această ediție merită ca atare a fi felicitată.

Liviu Marinescu (compozitor):

“Am simțit anul acesta o puternică dorință de a rupe acest festival de vechiile ritualuri ale scenelor prăfuite”

Era luna mai a anului 1991, iar noi eram studenți. De Xenakis și Ligeti auzisem deja de la profesorii noștri, însă pe harta avangardei muzicale se mai aflau încă multe teritorii albe. Eram puțin prea serioși când vorbeam de Lutoslawski, dar râdeam întotdeauna când venea

vorba despre John Cage. Într-un mod obsesiv însă, scotoceam bibliotecile după partituri, și împrutam casete audio pe care le multiplicam apoi acasă. Un mic grup de tineri compozitori, printre care mă aflam și eu, era invitat atunci să participe la prima ediție a unui festival de muzică nouă. Au trecut 20 de ani de la aceste prime întâlniri

muzicale, care în mod neașteptat s-au confundat pentru mine cu poarta către America, și mai târziu, cu multe alte reveniri acasă. S-au născocit și împărțit de atunci sute de noi lucrări. Venind de departe acum, am redescoperit compozitori, interpreți și locuri aproape uitate, și am simțit mai intens decât niciodată pasajul necruțător al timpului. Mulți dintre mentorii mei s-au dus, iar foștii colegi sunt acum profesori. Astăzi? După cum se spune: "Toate's vechi și nouă toate".

Am simțit anul acesta o puternică dorință de a rupe acest festival de vechiile ritualuri ale scenelor prăfuite, unde actori timizi întorc pagini la momentul oportun, în așteptarea unor lente aplauze venind dinspre scaune mai mult goale.

Imaginea muzicii noi ca o poveste sau ca un spectacol viu al prezentului, trăit direct, adesea improvizat, având loc pe canapea sau în bucătărie s-a regăsit în mod constant.

Am descoperit spectacole cu păpuși, dans, video, și m-am regăsit adesea în parcuri sau păduri. Noul studio de operă de la Universitatea de Muzică, Curtea

Palatului Cantacuzino, sau Palatul Mogoșoaia au rupt monotonia unor imagini demult întipărite.

S-a prezentat multă muzică românească, poate puțin prea multă. Cu greu pot uita începuturile acestui festival, unde i-am descoperit pe Scelsi, Berio, Stockhausen, sau Murail, compozitori care mi-au redesenat în mod radical traiectoria artistică. Este adevărat, suflul multor eroi ai avangardei s-a cristalizat deja într-un alt secol, uitat. Mă gândesc însă la porțile pe care acest festival le poate deschide noului val de compozitori, care trebuie a fi și el destul de curios și neastâmpărat. Păstrând ceea ce Irinel Anghel și Mihaela Vosganian ne-au adus în ultimii ani, visez la o ediție viitoare, unde să ne putem bucura cu toții de o deschidere mai largă a evantaiului geografic și cultural.

Au trecut 20 de ani. La fiecare sfârșit de mai, continuăm să ne regăsim cu toții, plecați sau rămași, în spațiul misterios al muzicii noi.

Ana Chifu (interpret – flaut):

“Este o idee bună plasarea evenimentelor în cât mai multe locuri, pentru a sparge puțin cercul închis în care se desfașoară muzica contemporană”

Am fost încântată să particip la SIMN, care anul acesta a avut o tematică preponderent sincretică, zonă care mă interesează foarte mult în ultimul timp. Nu am reușit din păcate să merg la toate evenimentele, dar mi-a făcut plăcere să văd de exemplu concertele din mediul relaxant de la Mogoșoaia, care creau o atmosferă foarte plăcută, sau să văd artiști străini excepționali precum Henry Vega, Anat Spiegel și Emmanuel Flores.

Problema principală a festivalurilor de muzică contemporană din România este întotdeauna să atragă public, mai ales nonmuzicieni și cred că o soluție foarte bună găsită este aceea de desfașurare a concertelor în aer liber, care să atragă atenția inclusiv a oamenilor care trec pur și simplu prin zonă. Sincretismul este iar o soluție, pentru că iubitorii de artă plastică, de teatru, de dans își pot extinde în felul acesta atracția către arta muzicală. Este o idee bună de plasare a evenimentelor în cât mai multe locuri în general, pentru a sparge puțin cercul închis în care se desfășoară muzica contemporană.

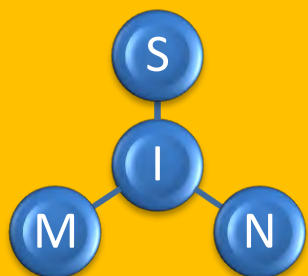
Anna Mirescu (interpret – soprană):

“un veritabil masterat în domeniul muzicii contemporane”

Am fost onorată să particip în cadrul Festivalului *Săptămâna Internațională a Muzicii Noi* 2011 la realizarea proiectelor: URMUZICA - operă în concert de Sorin Lerescu, HOMO VIDENS - tele- operă de Liviu DăncEANU și 4 ANOTIMPURI / POEȚI / COMPOZITORI - scene lirice de Laura Manolache, Nicolae Teodoreanu, George Balint și Dana Cristina Probst.

Rigorile intonaționale și ritmice ale muzicii contemporane sunt o provocare pentru un orice artist liric.

Colaborarea cu cei șase maeștri mai sus menționați a însemnat pentru mine un veritabil masterat în domeniul muzicii contemporane, dezvoltându-mi forme noi de expresie artistică și interpretativă.

Cătălin Crețu (compozitor, artist video):

Reflecții din cabina tehnică

Am văzut un festival dintre cabluri și boxe;
spectatorii veneau, ascultau și plecau,
eu rămâneam fix, la butoane,
atent la pericolul microfoniei, cu gândul la evenimentul următor,
preocupat să conectez aparate, echipamente și computere iar,
să asist anonim muzicieni, performeri și, câteodată, păpuși.

Corneliu Dan Georgescu (compozitor):

"Nu m-aș fi gândit niciodată că o să-mi placă așa ceva"

Nu cred că dispun de perspectiva necesară emiterii unor considerații globale despre acest festival, de aceea îmi voi permite să fiu foarte subiectiv și, mă tem, nu foarte coerent. Nu am participat decât la ultimele cinci zile ale sale și este primul, organizat de Irinel Anghel și Mihaela Vosgianian, la care am fost prezent. Pentru mine a fost o experiență unică... la care trebuie încă să mă mai gândesc în liniște.

Mă voi referi numai la spectacolul Barrie-Barbie și la ziua Mogosoiaia, care, pentru mine, au constituit un fel de cadru pentru multă muzică de valoare pe care am ascultat-o în aceste zile.

Cele văzute mi s-au părut, poate mai întâi de toate, *incitante*.

Spectacolul Barrie-Barbie (iată doar una dintre aliterațiile atât de frecvente în acest festival): un joc foarte fin conceput de Irinel Anghel, un dialog între o muzică modernă (ce mai înseamnă

modern astăzi?) executată de Barrie Webb și unele aluzii erotice abia disimulate - un fel de serenadă la un trombon-falus ce "îi dă târcoale" lui Barbie, încercând să o seducă, serenadă citită de interpret printre panglicuțele roz de pe notele oferite "naiv" de Barbie pe pieptul ei, o Barbie-păpușă electronică suavă, imperturbabilă, dar și provocatoare, care ascultă docil serenada (cam stridentă pentru o serenadă...) sau ajută "cooperativ", respectiv se amestecă fără jenă în joc prin manevrarea culisei trombonului, plasarea surdinei, schimbarea poziției.

Manevrarea unei jucării electronice reprezintă răspunsul stereotip al lui Barbie la toate avansurile galantului trombonist, cu cravată, dar încălțat cu pantofi de tenis... Nu m-aș fi gândit niciodată că o să-mi placă așa ceva, am uitat un moment toate pretențiile mele severe referitoare la hieratism, simetrii geometrice, *sectio aurea*, la respingerea anecdoticului... dar găsesc ca această piesă a fost o adevărată capodoperă, greu de clasificat: "teatru instrumental" desigur, dar ce fel de teatru? O infinitate de idei năstrușnice, gesturi, atitudini, priviri, așteptări, subînțelesuri, insinuări - foarte multă spontaneitate, farmec, ironie, creativitate pură... magistral conduse pe muchia foarte subțire dintre arta pură și banalitate intenționată, între comic discret și seriozitate ridicolă. O fațetă specială a lui Irinel Anghel, una dintre multele ei fațete, toate reprezentând evident ceva din personalitatea ei proprie - altfel nu ar putea fi atât de convingătoare, vii.

Încheierea festivalului de la Mogoșoaia: din nou o aglomerare de parodii voite, jocuri de cuvinte, aluzii, asociații neașteptate, totul într-o atmosferă sărbătorească... Câteva concerte "serioase" sau spectacole, multe în aer liber, în pădure...dar nu vreau să mă abat de la tema aleasă. Aripi de înger, generos risipite, chiar și în bucătăria unde se oficiază de către Irinel Anghel și Sorin Romanescu un fermecător ritual al ritmului cratițelor și tigăilor... urmat

de ritualul Mihaelei Vosganian, un ritual lung, grav, cu tonuri orientale, pe un cavou... în ciuda asediului țăntărilor și a orbirii provocate de soarele în *contre-jour*.

Nici nu am observat cum această combinație bizară a devenit *deodată poetică*... un apus de soare magnific pe malul lacului, o "prințesă intangibilă" superbă la balconul palatului, care cântă tot felul de (din nou) serenade, de data asta pur lirice, în majoritatea lor binecunoscute, prelucrate electronic sau nu, întrerupte nu de câte o coroană ca o deschidere spre infinit... Un fel dragon-bufon, dealtfel permanent prezent,

sau
nesfârșită,
de vampir-
ca un fel de

refren, comentează acum prin mișcări ciudate muzica, lumea se plimbă liber, ascultă, privește, pleacă mai departe sau se lasă cucerită de atmosfera devenită nu știu cum parcă vrăjită...

Totul a durat destul de mult, de câteva ori am pierdut firul, am uitat de toate, dar un asemenea sentiment de liniște, de împăcare, de armonie nu am mai cunoscut de mult...

Dar mi-aș permite să divaghez puțin de la subiectul strict... În Germania se practică împărțirea compozitorilor în două mari categorii: E-Musik și U-Musik, ceea ce s-ar traduce prin muzică "serioasă", respectiv "distractivă". Foarte mulți compozitori din prima categorie privesc de sus pe cei din a doua - chiar și eu însumi și cei mai mulți dintre cunoscuții mei. Nu m-am întrebat niciodată serios de ce... Motivul pare a fi subînțeles: muzica distractivă se bazează evident doar pe formule standardizate, banale, repetate și imitate la nesfârșit în scop mai ales comercial, este neinteresantă din punct de vedere structural-muzical ("nu aduce nimic nou"), este ieftină, nu oferă nimic intelectului, tinde să-l decupleze. Pot deranja și caracterul general dansant ("țopăit") ca și mai ales afectarea dulceagă, exagerat sentimentală,

dimpotrivă,

exterioară - din aceasta cauză, această muzică nici nu ar putea exprima ceva mai serios. Faptul ca și muzica "serioasă" poate fi dulceagă sau sentimentală - vezi Ceaikovski - nu schimbă prea mult din acest punct de vedere: în ceea ce mă privește am eliminat de mult asemenea compozitori, ca și opereta, muzica de promenadă etc. din categoria muzicii "serioase". Faptul că multe muzici sau practici exotice tind de asemeni să decupleze rațiunea este demult considerat ca un factor pozitiv, cu efect relaxant, armonizant, sănătos deci, dar strategia nu este chiar aceeași. În ceea ce mă privește, anumite formații ca Pink Floyd sau Tangerine Dreams m-au interesat la vremea lor, iar Beatles sau jazz am ascultat cu interes, ca să nu mai vorbesc de folclor sau muzică tradițională românească sau din alte continente. De fapt, unde este granița între muzica serioasă și "cealaltă" muzică? Dacă este vorba de "formule standardizate, banale, repetate și imitate la nesfârșit", aș putea recunoaște asemenea formule și în muzica "serioasă", și chiar (sau, mai ales!) în muzica modernă... Pe de alta parte, "cealaltă" muzică nu este întotdeauna banală, neinteresantă, uneori chiar dimpotrivă, dacă ar fi să ne gândim numai la arsenalul electronic folosit sau, în general la aspectul timbral-coloristic. Iar faptul că ea exprimă întotdeauna ceva, un sentiment, uneori cam prea accentuat, nu poate fi în sine un element devalorizant. De fapt, nu se poate contesta că există o muzică ușoară exasperantă prin caracterul ei obligatoriu dansant sau ultra-afectat... după cum există și o muzică modernă la fel de exasperantă prin gesturile ei obligatoriu crispate, sugerând parcă o criză de epilepsie. Dar nu la aceste aspecte marginale ne referim, când vorbim despre MUZICĂ... Ca și muzica "serioasă", această "cealaltă" muzică este de fapt atât de diversă, încât nu mai poate fi cuprinsă sub o singură denumire. Iar creativitatea, originalitatea ca și banalitatea, platitudinea nu pot fi în niciun caz atribuite din principiu doar uneia din aceste două categorii. Este vorba de fapt până la urma nu atât de structuri muzicale diferite cât de

funcțiile diferite pe care unele tipuri de muzică le îndeplinesc; ca și viața, muzica nu poate rămâne numai în sfera intelectului pur, este o binefacere și o compensare necesară să atace și sfera senzualului.

În spectacolele lui Irinel Anghel exista o experimentare, o "jocă" permanentă (chiar ea o

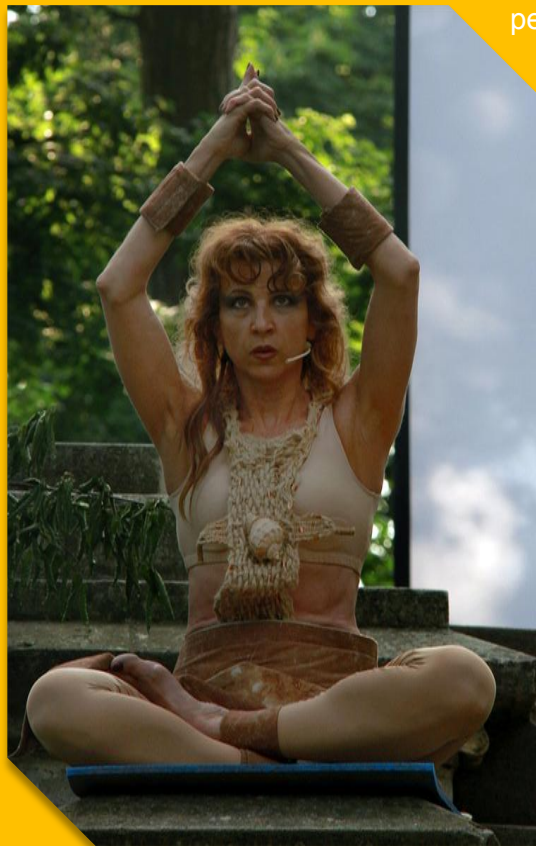

consideră astfel), o joacă spontană, liberă, creativă, cu rezultate surprinzătoare - un fel de eliberare voită din canoanele rutinei. Sunt foarte multe idei bizare aici, culori stridente, parodie, banal voit, grotesc, comic... o permanentă oscilație între real și fantezist, oniric. De ce trebuie însă o joacă să probeze numai elemente din aceste categorii? Dacă ne gândim bine, și Bach sau polifoniștii din secolele precedente "se jucau" cu sunetele... dar era o joacă mai abstractă, nu chiar pur intelectuală - efectul ei expresiv nu poate fi contestat - dar poate mai ales cerebrală. Dar chiar și o un *alap* hindus este o joacă cu

sunetele unei raga, și există și o joacă foarte hieratică, a elementelor ce compun un coral gregorian. Muzica lui Mozart este poate cel mai evident o joacă continuă, dar - chiar în contextul timpului ei - ea este preponderent elegantă, distinsă. Impresia mea ciudată este că "joaca" aparent constant parodică a lui Irinel Anghel nu devine niciodată vulgară, ci păstrează o puritate și o inventivitate copilarească, un farmec aparte pe care abia încep să-l înțeleg. În alte lucrări ale ei ascultate sau vizionate cu diferite alte ocazii remarcam de asemeni un stil vocal extrem de personal, perfect potrivit tipului ei de voce, bazat

pe un fel de suspine-scânceli-scheunături abia schitate sau sugerate, pe care nu le-am mai auzit nicăieri. Pe lângă înclinația spre cabaret, cred că mai ales aceasta linie este, până acum, cea mai originală linie găsită de ea în acești ultimi ani.

Dar, în general, la Irinel Anghel și Mihaela Vosgianian nu mai poate fi vorba de "muzică distractivă", este prea multă încărcătură psihologică aici, intențiile sunt serioase și formele de exprimare pe plan muzical (alături de ambiante sonore ilustrative, oricum sugestive, adesea muzică modernă foarte

pretențioasă, cel puțin ca mijloace tehnice) reflectă nu numai talentul, ci și profesionalitatea creatoarelor. Aceasta, chiar dacă se operează uneori voit cu kitsch-ul sau ceea ce poate fi privit astfel - din câte știu, definirea kitsch-ul a provocat multe discuții și încă nici-o concluzie unanimă. Dar - definit sau nu - kitsch-ul este o prezență continuă, așa spune inevitabilă, în viața noastră, peste care cu greu s-ar putea trece cu vederea. De ce să nu constituie materialul principal al unor spectacole multi-media?

Asemenea spectacole aduc nu numai public, ci obligă și la o

reconsiderare a criteriilor valorii, o reconsiderare care va deranja probabil unele convenții. Nu cred însă că este ceva de pierdut aici, mai degrabă ceva de câștigat, dacă este privit obiectiv. Eu văd și o latură pur umană aici - de exemplu, în preocuparea pentru teme, din păcate atât de compromise azi prin supralicitare, cum ar fi aceea a *eliberării personalității proprii de complexe sau bariere inconștiente* sau a temei *dezintoxicării psihice*. (Iată o legătură neașteptată: și eu mă gândeam la un efect terapeutic pozitiv ca

țel principal al ciclului meu "Atemporal Studies" prin anii '80, fără a apela la formulele "new age music").

Nu poate fi vorba desigur de a imita această linie sau de a se recomanda să se faca numai asta (lucru valabil dealtfel pentru orice orientare), dar de ce nu s-ar accepta că astfel ni se oferă ceva într-adevăr deosebit, ceva ce ocupă o nișă ramasă neocupată între muzica "serioasă" și "cealaltă" muzică? Poate nu sunt eu cel mai potrivit pentru a decide, cât de deosebit este acest ceva... care mie îmi pare foarte atrăgător, dar îmi rămâne oarecum străin. Am totuși impresia că nu ne rămâne - nouă, compozitorilor de "muzică grea" - decât să acceptăm lecția și să învățăm ceva din ea - dacă mai suntem capabili să învățăm. (Cel puțin, să zicem, folosirea mijloacelor electro-acustice ca și

interesul pentru efectul psihologic imediat, dar și o mulțime de efecte dramaturgice sunt aici evident mai "proaspete" decât suntem noi obișnuiți.)

În ceea ce mă privește, sunt sigur: eu nu voi face niciodată așa ceva, dar sunt recunoscător celor ce sunt capabili de asta - nici jocurile de cuvinte dibace, parodia sau senzualitatea explicită nu reprezintă "stilul meu", dar le pot gusta pe deplin. Nicolae Teodeoreanu afirma, după festivalul din 2010, comentând un spectacol al lui Irinel Anghel și parafrazând o încercare a mea mai veche referitoare la sugerarea existenței a trei tendințe fundamentale în muzica românească (contemplativ-lirică, structuralist-experimentală, reflexiv-arhetipală), că s-ar părea că Irinel Anghel inițiază o nouă tendință, cea intuitiv-senzorială... De ce nu, poate se manifestă de asemeni în această muzică - și nu de azi, de ieri - și o tendință ironico-parodică, o alta jucăuș-exhibiționistă... depinde și de cât de larg sau strâmt înțelegem unele noțiuni - de exemplu, poate în primul rând, pe aceea de post-modernism.

Am avertizat de la bun început că voi fi foarte subiectiv și nu foarte coerent...

Cornelia Bronzetti (interpret – vioară)

Frânturi de impresii asupra unui festival cu mare impact artistic

În 27 mai 2011, spre finalul Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, am avut bucuria și onoarea de a cânta în primă audiție absolută, împreună cu distinsul violinist, dirijor și profesor Juhani Palola din Finlanda și Orchestra Națională Radio concertul pentru două viori și orchestră creat de admirabilul talent al compozitoarei Maia Ciobanu.

De o mare frumusețe și forță de expresie, inspirat și seducător, **ALTEREGO CONCERT** va intra, sunt convinsă, în patrimoniul cultural românesc al secolului 21 și, ascultat de publicul meloman, va putea deveni un “bestseller” cu impact profund în sufletul ascultătorului de pe orice meridian, în înțelegerea și iubirea pe care o acordă muzicii noi. Ca prieten al României, domnul Juhani Palola a cântat în ultimele două decenii multe concerte de muzică contemporană românească scrisă după 1980 în Finlanda și Elveția cu lucrări pentru vioară, cvartet, etc., care figurează și în cele două CD-uri în circulație în ambele țări. Bucuria participării mele ca interpret la SIMN 2011 a fost augmentată de ascultarea creațiilor componistice și interpretative din muzica românească scrisă în ultimul an sau, cel mult, deceniu.

Foarte buna organizare datorată celor doi directori artistici Irinel Anghel și Mihaela Vosganian, cu pregnantă participare componistică în festival, împreună cu toți colaboratorii și co-organizatorii, a făcut din acest “Festival al Muzicii Noi” o încântare pentru participanții de azi și o promisiune pentru SIMN 2012.

Le doresc tuturor aceeași imaginație debordantă în toate amănunțele conceperii, organizării, interpretării, pe care, ca participant, dar și spectator am apreciat-o la maximum.

Diana Rotaru (compozitor):

...”cel mai important element a fost joaca de oameni mari...”

Felicitări celor două directoare și organizatorilor! căroră, în calitate de membră a grupului SeduCânt, doresc să le mulțumesc cu această ocazie pentru că ne-au lăsat să ne jucăm puțin cu publicul și cu noi înșine.

“Săptămâna Internațională a Muzicii Noi” este întotdeauna o forfotă foarte simpatică la sfârșit de primăvară. Poate și mai mult în ipostaza sa mai non-convențională, cum au fost ultimele două ediții. Cu plusuri și minusuri, cel mai important element a fost *joaca de oameni mari*, așa cum era anunțat și în “manifestul” SIMN 2011. O joacă din când în când și serioasă sau chiar profundă, din când în mai lejeră, din când întotdeauna a creativitate și entuziasm.

Două evenimente m-au marcat în mod special, foarte diferite unul de altul, însă având aceeași forță a *transfigurării* spectatorului în Muzică. Mă refer, pe de o parte, la spectacolul de muzică și poezie realizat de Ion Bogdan Ștefănescu, "Suită pentru cymbal, clavicord și virginal universal" (22 mai), o mostră de explozie de talent într-o singură familie (Ionuț - sunet, Eusebiu - cuvânt, Maria- culoare) și, pe de altă parte, la hipnoticul spectacol multimedia "Worm Songs" de Henry Vega (28 mai), spectacol care a introdus-o publicului român pe fantastica Anat Spiegel, precum și pe magicianul video Emmanuel Flores. Din păcate, mult prea puțin public la ambele evenimente, ca și în general la festival, dureros și inexplicabil de puțini muzicieni și studenți...

Elmira Sebat (interpret – mezzosoprană):

„Ochii au privit, iar urechile au ascultat”

Îndemnul aparent paradoxal lansat în deschiderea Festivalului SIMN 2011 – „Veniți să auziți ce nu ați mai văzut!” – rezumă perfect îngemănarea celor două tipuri de percepție în acel spectacol.

Ochii au privit, iar urechile au ascultat derularea unui univers fastuos, în care tradiția coabita armonios cu modernitatea. O lume populată cu zeci de tipologii distincte de personaje fermecătoare, aparținând unei **dimensiuni absolute** a Timpului, în care tihna,

curiozitatea, bucuria, introspecția, dar și exploziile energetice erau la ele acasă...

Cea mai fascinantă senzație pe care am trăit-o din miezul procesului artistic a fost aceea că – deși eram o simplă roțiță a unui mecanism complex – nu mă pierdeam în măreția angrenajului, deoarece culoarea mea unică punea în valoare tot ansamblul și invers. Fiecare dintre noi avea forță și un contur precis, fiecare era indispensabil, legat prin invizibile fire de borangic de întregul sferic.

Eram multe stelute aparent asemănătoare, dar cu luciri și diferențe, împrăștiind lumină într-un carusel amețitor și totuși unitar, asemenea Carului Mare. Întreaga experiență venind după o ploaie torențială care a constrâns spectacolul să debuteze (putea fi ceva mai frumos?) odată cu apariția curcubeului...

Maia Ciobanu (compozitor):

“o abordare “friendly” a muzicii contemporane”

SIMN – 2011 – o ediție frumos și divers colorată a celui mai important festival de muzică nouă din România. O ediție care a inclus și cea mai “proaspătă” lucrare a mea – ALTEREGO CONCERT pentru două viori și orchestră – minunat realizată de cei doi soliști Cornelia Bronzetti și Juhani Palola susținuți de Orchestra Națională Radio sub bagheta lui Valentin Doni.

M-am simțit bine ca “inventator de muzică” în contextul unei excelente organizări realizate de cele două directoare Irinel Anghel și Mihaela Vosganian, m-am simțit bine și ca ascultător, urmărind concerte și spectacole condimentate cu mici surprize.

O ediție deschisă unor multiple formule artistice, tendând o abordare “friendly” a muzicii contemporane și în același timp conținând evenimente sonore de mare substanță și altitudine. Felicitări și mult succes în 2012 !

Nicolae Brânduş (compozitor):

SIMN 2011 sau „Absoluta gratuitate...”

Adică,
jocul, în toată
splendoarea sa,
lipsită de orice
norme şi criterii
în uz, afirmat în
deplină
nonşalanţă, care
iese din sală şi
se petrece în
natură, în spaţiul
liber deschis, cu
cerul deasupra şi
cu orice mai dă
Dumnezeu pe
dedesubt...

Este ceea
ce propun
protagoniştii
Festivalului,
îmbrăcaţi ca vai
de lume în straie
de bălci (de tot
hazul, de-altfel!)
cu aluzii la personaje

de basm și alte „mitologii”, plimbate de la Opera Națională la Palatul Mogoșoaia, cu fragmentele de tot felul de foste șlagăre, zâne și spiriduși, muzică militară, calești și biciclete, unde pe departe au strălucit o pereche de cai negri, o frumusețe! (Evident, nu atât și o limuzină parcată unde nu trebuie, tocmai la intrarea în incinta de spectacol...).

Din sălile acoperite și cu locuri numerotate (degeaba, ținând cont de puțină afluență) apar tot felul de muzici mai degrabă *convenționale* în libertatea generală asumată a jocului. Unele se vor chiar cu „umor” tocmai acolo unde poți să-l cauți cu *n* perechi de ochelari degeaba; altele, tot felul de înșălări mai cu și mai fără talent. Unele chiar si *cu*, dar te întrebi, *de ce* oare? Ce rost au? Ar trebui bine regândită *motivația* ulterioarelor producții festivaliere.

Dar, evident, din *orice* pentru *oricine* poate răsări *oricând ceva*. Umblați, onorați spectatori de artă contemporană, fără prejudecăți, chiar fără *speranțe*, prin acest bâlci. Cine știe cum și de unde va apărea *ideea*? Poate odată cu motivația? Sau nici măcar ?

E bine, oricum...

Laura Manolache (compozitor):

"o sărbătoare a muzicii antirutină"

SIMN 2011 – o sărbătoare a muzicii antirutină, aflată sub semnul unui nonconformism de bun gust, imprimat – ca de obicei, dar altfel, de organizatoare -, o sărbătoare care a atras prin program bogat, desfășurat în spații culturale numeroase și, nu o dată, ingenios proiectate.

Sub aspect personal, pe lângă includerea a două dintre piese în spectacolele excelent realizate de ansamblul coordonat de Doru Roman (la Cercul Militar) și cel constituit de Sorin Petrescu (la Sala de Operă a U.N.M.B.), mi s-a oferit șansa colaborării cu dirijorul George Balint, în proiectul său vocal-simfonic pe tema celor 4 anotimpuri (Studioul de concerte „Mihail Jora” al S.R.R.). Sub bagheta sa de maestru, soliștii Ana Mirescu, Adriana Alexandru, Nicolae Lupu și Orest Pâslaru, alături de grupul vocal Acapella coordonat de Daniel Jinga și orchestra de cameră Radio au conferit lucrării mele *Primăvara gândului* – pe versuri de Nichita Stănescu – o versiune în primă audiție exact așa cum mi-am dorit-o.

La finalul festivalului SIMN 2011 mă gândesc... la cel viitor!

Ion Bogdan Ștefănescu (interpret – flaut):

Sper și încă sper!

Ediția 2011 a festivalului SIMN a lansat prin conceptul celor două compozitoare Irinel Anghel și Mihaela Vosgianian, directoarele festivalului, un "Profil" pe care îl așteptam de mult, acela de sinteză, de interferență, de sinergie a artelor. Artiști plastici, scenografi, actori,

dansatori, mimi și muzicieni din diferite zone stilistice și-au coagulat ideile și talentul pentru a realiza spectacole în spații, de cele mai multe ori, neconvenționale. Astfel, arta timpului nostru a ieșit în stradă: pe esplanada Operei Române, la Palatul Mogoșoaia sau în

baruri, cluburi etc. (Tinerimea Română, Cercul Militar), păstrându-se însă și spațiile tradiționale cum ar fi Sala Radio, Muzeul "G. Enescu" sau Universitatea de Muzică. În felul acesta, invitații din străinătate - trei olandezi - , Barrie Webb și Daniel Kentzy fiind deja "naturalizați", și-au putut crea o privire de ansamblu a ceea ce înseamnă Bucureștiul, parcurgând distanțele dintre spațiile mai sus amintite cu piciorul, modul cel mai fericit de a cunoaște într-adevăr un oraș.

Deschid o paranteză: Apropo, oare chiar ne putem lăuda cu un festival internațional? Dacă vorbim despre trei interpreți străini plus cei doi "deja naturalizați", oare câți compozitori contemporani din lumea largă au fost programați?... Închid paranteza!

E foarte greu, aproape imposibil, să miști atâtea forțe artistice care să evolueze în atât de multiple și diferite spații ocupându-te și de un bun mers al organizării. Cu siguranță vor fi multe voci nemulțumite, unele răutăcioase, altele obiective, care vor semnaliza minusurile organizării, dar din fiecare ediție de festival ar trebui învățat câte ceva, pentru ca cea următoare să fie și mai bună. Mă îndoiesc însă că acest lucru se va întâmpla. În general greșelile se repetă și devin obișnuință, astfel încât ajung să fie trecute cu vederea. Mă refer la faptul că nicio ediție nu beneficiază de o reclamă pe măsura timpului în care trăim, adică secolul al XXI-lea (spoturi pentru TV sau internet, logo-uri, afișe și programe profesionist concepute, parteneri de promovare etc.) , motiv pentru care, de fiecare dată, ne plângem de o atât de firavă audiență. Întotdeauna auzim aceeași scuză: nu sunt bani! Există totuși anumite spectacole din festival pentru care se încearcă, cu mult sânge, o anume promovare, doar pentru faptul că aparțin unor artiști și creatori implicați deopotrivă în organizarea festivalului. E bine de știut că un festival de anvergura acestuia nu poate avea succes garantat, decât dacă toate spectacolele propuse sunt așezate pe același taler, adică au aceeași importanță mai ales pentru cei care alcătuiesc programul de festival. A ști să vinzi marfa altuia, în cazul de față, e chiar mai important pentru ecoul pe care festivalul ar trebui să îl aibă în conștiința publicului. A obține bani mulți pentru toate evenimentele programate e o cutumă. În felul acesta vocile rele s-ar împușca considerabil. De mai bine de 20 de ani sper și sper în continuare că următorul director de festival va avea capacitatea să convingă, în primul rând, oficialitățile (Ministerul Culturii și Cultelor, Presedinția etc.), și implicit sponsorii că

festivalul SIMN este cel puțin la fel de important ca Festivalul Enescu, pentru că acest festival aduce în fața publicului arta timpului nostru.

Avem creatori cum puține țări se pot lăuda, compozitori de o valoare inestimabilă, compozitori care au deschis drumuri noi în plan universal, compozitori de o forță creatoare fascinantă, din păcate foarte puțin cunoscuți, apreciați și promovați în țară. Majoritatea sunt mult mai bine primiți în străinătate. Avem compozitori care au făcut carieră în alte culturi de pe glob, pentru care ar trebui să fim mândri și implicit să îi mediatizăm în consecință. Avem tineri compozitori premiați în cele mai prestigioase competiții de creație internaționale pe care ar trebui să îi punem în prim plan. Și nu în ultimul rând, avem și câțiva interpreți de valoare care, an de an, se manifestă în acest festival cu toată dragostea, implicarea, respectul și profesionalismul față de creația modernă.

Această artilerie grea ar trebui să convingă forurile de care depinde finanțarea acestui prestigios festival să aloce un buget de măcar 10% din cel al Festivalului Enescu pentru ca proiecția și efectul artei moderne în rândul publicului să aibă rezonanță. Un

festival făcut din sărăcie nu poate avea impact și, din păcate, sărăcia atrage doar sărăcie.

Este remarcabil faptul că această ediție a propus o asemenea feerie sonoră și vizuală, în care, cu siguranță au fost spectacole foarte bune, altele poate îndoielnice din punct de vedere artistic, dar acesta este profilul unui festival de experiment. Întotdeauna însă trebuie ținut cont de public, el este barometrul, coloana vertebrală care susține orice gest artistic. În clipa în care vom reuși să umplem o sală de sport, așa cum se întâmpla pe vremuri la Darmstadt cu un concert susținut de John Cage și cvartetul Arditti, ne putem considera pe drumul cel bun. Sunt sigur că publicul românesc acceptă și prizează arta modernă; oamenii își doresc să vadă, să asculte, să participe la evenimente memorabile, trebuie doar să afle că ele se întâmplă, există, că timp de o săptămână vor trăi cu toate simțurile excitate la maximum și că vor fi martorii unor gesturi artistice unice, uneori irepetabile. Vorba lui Nichita Stănescu: "De-ar mai fi o dată ca asta / Fiule, fi-o!"

Violeta Dinescu (compozitor):

"am fost impresionată să descopar inventivitatea, bucuria jocului, flexibilitatea folosirii spațiului muzical, întrepătrunderea de arte și stiluri"

Am dorit de multă vreme să pot veni la sfârșit de mai la București și pentru Festivalul Săptămâna Internațională a Muzicii Noi.

Am reușit în sfârșit anul acesta să văd și să ascult aievea acest eveniment, care între timp a câștigat o anvergură internațională din ce în ce mai substanțială - lucru 'capital' (cum ar fi spus Ștefan Niculescu) pentru o cultură (bineînțeleasă și muzicală).

Este necesar să remarcăm că în vremea de acum, la un început de nou veac, sau la trecerea între veacuri... sau cum am putea formula mai dramatic, se impun noi strategii de punere în valoare a unei culturi. În cazul României datoria este și mai mare, pentru că după cam 50 de ani de izolare, intrarea în contextul internațional trebuie să fie făcută înzecit, pentru ca românii să poată ajunge la vibrația necesară intrării în contextul universal.

Situația culturii muzicale actuale este îngreunată în general peste tot în lume. Cauzele sunt complexe și nu pot fi definite în câteva cuvinte... Revenind la festivalul românesc din acest an, am fost impresionată să descopar inventivitatea, bucuria jocului, flexibilitatea folosirii spațiului muzical, întrepătrunderea de arte și stiluri, pe care le putem numi strategii necesare ale timpului nostru.

Doresc din inimă, ca zilele de mai să fie din ce în ce mai înfloritoare în vremurile care vor veni.

SIMN 2011 sau arta ca imaginație

Despina PETECEL THEODORU

„Adevărata libertate și demnitate a vocației ontologice a personalității umane nu se bazează decât pe această spontaneitate spirituală și pe această expresie creatoare ce constituie *aria imaginarului*” (Gilbert Durand, *Structurile antropologice ale imaginarului*¹, p. 531).

Este ceea ce au probat, pentru a doua oară consecutiv, cele două directoare artistice ale SIMN – compozitoarele Irinel Anghel și Mihaela Vosganian – secondate din nou de către atât de inventiva artistă plastică Raluca Ghideanu. „Jocurile minții”² lor, pe cât de fanteziste, pe atât de serios asumate și riguros structurate au transformat cele 9 zile ale Festivalului Internațional al Muzicii Noi, nu doar într-o suită de prilejuri de a asculta muzica și pe interpreții zilelor noastre, ci și în adevărate „provocări” (nu găsesc un termen mai puțin uzat și mai sugestiv!) pentru omul contemporan, saturat de clișee și manierisme, de a-și transcende limitele cunoașterii și, ca atare, pe acelea ale propriei condiții umane. Și, dacă ediția jubiliară din 2010, s-a desfășurat sub un generic mai puțin conformist: „I’m alive” (Trăiesc!), ediția din 2011 a avut ca temă o sintagmă aparent banală: *spectacolul*

¹ Volum apărut la Editura Univers în 1977, în traducerea în limba română semnată de Marcel Aderca.

² Titlul uneia dintre cărțile lui Ioan Petru Culianu. București, Polirom, 2002.

muzical. Prin intermediul unor genuri precum „opera tradițională, opereta, musicalul, cabaretul, ritualul, teatrul instrumental, performance-ul, arta de intervenție publică”, autoarele proiectului au dorit „să surprindă varietatea de reacții artistice declanșate de o asemenea propunere.”

Mai mult decât *sincretice*, concertele-spectacol și spectacolele propriu-zise s-au situat mai degrabă pe linia *trans-culturalității*, creând

o breșă extrem de necesară în ceea ce Penderecki numea „cultura omogenizată”, care „amestecă nivelurile și sparge ierarhiile”, făcând ca, „sub imperiul ei, să nu mai existe cultură, nici superioară, nici inferioară.”³ Căci, mai spunea compozitorul polonez, „în acest caliedoscop al informației, *imaginația* este cea care suferă în cel mai înalt grad.”⁴

Din această perspectivă, inițiativa compozitoarelor Irinel Anghel și Mihaela Vosgianian, de a transgresa normele tradiționale cunoscute e demnă atrofieze atât intelectul, cât și spiritul și, în ultimă instanță, să provoace colapsul ființei.

În paginile care urmează mă voi referi doar la concertele la care am participat efectiv.

³ Detalii în: Penderecki, Krzysztof, *Le labyrinthe du temps*, trad. din limba poloneză în limba franceză de François Rosset, Montricher (Elveția), Les Éditions Noir sur Blanc, 1998, p. 20. „*La culture homogénéisée mélange les niveaux, brise les hierarchies; sous son empire, il n'y a plus de haute, ni de basse culture.*”

⁴ *Idem.* „Dans ce kaleïdoscope d'informations, c'est *l'imagination* qui pâtit au plus haut degré.”

Din...”colecția de primăvară a ideilor muzicale 2011” au făcut parte „vânzători de vise, Moși, fanfară, SONEerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobil care cântă, dirijor pe role, Albă ca zăpada, Captain Cook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, Motanul încălțat, d’Artagnan, Alice în Țara Minunilor, Prepeleac, Hănsel și Gretel”, defilat – la propriu –, din stradă pe esplanada Operei Naționale ca într-un adevărat turnir medievalo-renascentist, inaugurând cea de-a 21-a ediție a SIMN.

Dănilă
care au
până

„Veniți să auziți ce n-ați mai văzut”!
Sub acest generic s-au prezentat „Vânzătorii de vise” în ziua de 21

Mai, oferind publicului „unica” șansă – din moment ce *defilarea* se anunța a fi „în premieră”, cu „reprezentăție unică”! – de a încerca să se abstragă din contingent chiar cu prețul iluziei de o clipă, întreținută de Irinel Anghel – Dream design, muzică și voce; Raluca Ghideanu – scenografie, concept vizual, instalații, costume; Paul Dunca – proiect coregrafic; Barrie Webb – trombon; Sorin Romanescu – sound design, automobil; Elmira Sebat – mezzosoprană; Christian Alexandru Petrescu – tenor; Virgil Oprina – chitară-bas, Maria Chifu – fagot, Ana Chifu – flaut, grupul Avânt’n Gard, Orchestra de Estradă Angely’s și Cristian Marius Firca. Nici „performerii” nu trebuie uitați: Paul Dunca, Mihaela și Arminé Vosganian, Mihai Dragomir, Ana Colțatu, Bogdan Drăgănescu, Maria Mora, Elena Apostol, Liliana Cojanu, Andreea Dragomir, Constantin Ioniță, Smaranda Oprina.

Datorită fanteziei și spiritului lor improvizatoric am trăit aproape două ore în realități și timpuri paralele în care s-au perindat personaje ale teatrului stradal elisabethan, întruchipări ale prinților și bufonilor din vremea lui Louis XIV să zicem, dar și chipuri fardate excesiv, costumate extravagant, mișcându-se „robotic”, amintind de „statuile

vivante” devenite atât de familiare în piețele publice din Paris, Londra și, în ultimul timp, chiar din București! Evocarea tuturor acestor „repere” istorico-geografice a „redeschis trecutul în direcția viitorului”⁵, nu înainte de a-l reda prezentului, de a-și pune „pecetea temporalității”⁶ asupra sa.

Jocul acesta cu spațiul-timp a continuat în foyer-ul Operei, unde Irinel Anghel i-a atras pe spectatori cu vocea și îmbrăcămintea ei magice, descinzând direct din basmele lumii, într-un „Dizzy Waltz. Round around time and space”, în Căsuța din Hânsel și Gretel, montată în mijlocul foyer-ului și decorată de Adriana Urmuzescu.

⁵ Cf. Ricoeur, Paul, în: *Temps et récit*. 3. *Le temps raconté*, Paris, Seuil, 1985, p. 139.

⁶ *Idem, ibid.*, p. 140.

Venită parcă din timpuri edenice, muzica a fost semnată de Sorin Romanescu și Irinel Anghel – duo-ul entuziast deschis oricărui experiment ludic, dispus/predispus să transforme banalul, efemerul, în condiție *sine qua non* a existenței umane. În elanul acesta ludic, efervescent, au mai fost cooptați membrii unei „formații ciudate [*Etet de pahare*], în fața căreia se naște expresia de uimire: Etete! Ce formație! – descendentul cvartetului clasic, din care s-a păstrat terminația ce-l situează în categoria ansamblurilor muzicale.” Componenta? – Elena Apostol, Mihaela Vosganian, Mihai Balabaș, Gabriel Bălașa.

Prima zi a Festivalului s-a încheiat în sala mare a Operei Naționale cu Cantata „Moșii” pentru cor mixt și orchestră, pe un text de I.L. Caragiale de Adrian Iorgulescu – lucrare compusă în 1978 și revăzută recent – interpretată de Corul și Orchestra Operei dirijate de Tiberiu Soare, cu participarea corului „Accoustic” condus de Daniel Jinga. Scrisă cu nerv, cu talent, cu mult umor și ironie, muzica e, de fapt, un colaj/bricolaj de ritmuri de tango, de marșuri, cântece patriotice festive din epoca ceaușistă, cântece populare cu strigături și motive din folclorul copiilor etc., toate amalgamate ca în orice petrecere de „bîlci” – „bîlciul deșertăciunilor”?! -, dar și cu...gust de „basmе-n bucățele”. Ingenios concepută, asamblarea lor a creat un contrast subliniat voit, cu lirismul, cantabilitatea și atmosfera onirică a țesăturii orchestrale. Bagheta sigură a dirijorului Tiberiu Soare, mereu atent la detalii și la unitatea

construcției a pus în valoare frumusețea și echilibrul acestei partituri, care, deși *datată*, își păstrează nealterată autenticitate și actualitatea!

Ziua de 22 Mai ne-a propulsat, între orele 17,00-21,00, în Studioul de Operă și Sala „George Enescu” ale Universității Naționale de Muzică, în plin absurd...urmuzian, prin concertul-sepectacol „Cică Urmuz...” și opera în două acte, 4 Tablouri și mediu electronic, *Urmuzica*, de Sorin Lerescu, pe un libret conceput de Pavel Pușcaș după poemul eroico-erotic și muzical în proză al lui Urmuz, *Fuchsiada*. Piesele *Plecarea* de Laura Manolache, *Turnavitu* de Gabriel Mălăncioiu, *Fabulă* de Darie Nemeș Bota, *Algazy și Grummer* de Sorin Petrescu și *Sita lui Eratostene* de Anatol Vieru s-au înălțuit fără oprire, creînd senzația/iluzia unei muzici unice, al cărei *leit-motiv* l-au constituit selecțiunile din scrierile lui Urmuz⁷: *Plecarea în străinătate*, celebra „fabulă” *Cronicarii* („Cică niște cronicari...”), *Algazy & Grummer*, *Ismail și Turnavitu*. Colaje, aluzii și citate din opus-uri de Scarlatti, Mozart, Beethoven, Gershwin sau din cântece profane engleze – protagonist tenorul Ovidiu Cozma -, s-au interferat cu fragmente din scrierile lui Urmuz rostite de actorul Mihai Bisericanu în admirabile „parade” intertextuale, demne de spiritul ludic, ironic până la sarcasm al autorului avangardist. Maniera sa ambiguă de a utiliza și asocia cuvintele a fost excelent sugerată chiar și de ambiguitatea identității interpreților: Dan Petrescu – pian, Dorin Cuibariu – clarinet și saxofon, Cosmin Băleanu – fagot, contrafagot și *duduk* - acesta din urmă un instrument de suflat din lemn, de proveniență armeană, cu o sonoritate aspră, ușor stridentă, apropiată de cea a fagotului sau a cimpoiului, perfectă pentru a ilustra asperitățile și bizareria textelor urmuziene;

⁷ Demetru Demetrescu-Buzău (1883-1923), de profesie judecător, mare iubitor al muzicii și literaturii, spirit original până la extravaganță, apreciat de Arghezi, care-i facilitează debutul literar în 1922, cu „antiproza” *Pălnia și Stamate*, ce va apărea în ziarul Cugetul românesc, considerat a fi precursor al teatrului absurdului practicat ulterior de către Eugen Ionescu.

fiecare și-a însușit periodic, atât instrumentele, cât și atributele celuilalt, inclusiv dirijorul Radu Popa, care, la un moment dat a încetat să mai dirijeze și a preluat, în tăcere, acordeonul de la actorul Bisericanu. Nu cred să exagerez afirmând că *pilonul de rezistență* al acestui concert a fost pianistul Sorin Petrescu – nu doar un instrumentist desăvârșit, dar și o natură ludică prin excelență, aptă oricând să pătrundă în „jocurile minții” creatorilor care-i solicită participarea. Și, pentru ca parodia/ambiguitatea urmuziană să fie completă, concomitent cu spectacolul muzical-literar de pe scena Studioului de operă, pe un ecran rula o serie de imagini – autor Vlad Dragomirescu – cu mulțimi de oameni, cu un elicopter zgomotos, contracarate însă, prin contrast, de puritatea unor flori albe, delicate, ce înfloresc în ziua de Paște, în zonele de deal împădurite – de unde și denumirea de „floarea Paștelui”.

În timp ce în spectacolul „Cică Urmuz...” accentul a fost pus pe aspectul comic al textelor, în opera *Urmuzica* Sorin Lerescu a ales să surprindă latura dramatică, tragică a comicalului ce se relevă la o primă lectură a textului. Ansamblului „Traiect” pe care-l conduce, i s-au alăturat câțiva soliști de mare anvergură - vocală și muzicală: tenorul Daniel Madia în rolul Fuchs, mezzosoprana Elmira Sebat în rolul Venus, soprana Anna Mirescu în rolul Pallas-Athena și basul Mihnea Lamatic în postura Clopotarului, dar și soprana Ligia Dună, mezzosoprana Camelia Mocanu și altista Claudia Deleanu, în ipostaze multiple, *echivoce*, fiind când Ursitoare, când Admiratoare, când Bârfitoare și Cocote, când Grații. La pupitrul dirijoral s-a aflat compozitorul George Balint - muzical, precis, urmărind și conducând atent acestui opus postum, în care Urmuz parodiază de fapt iubirea, invocând zei și zeițe din Olymp, dar și Muzica. Numai că libretul semnat de Pavel Pușcaș este un fel de *puzzle*, alăctuit și din fragmente ce nu apar în poemul original, ca de pildă, parodiarea Genezei, în debutul operei: „La început, nu este adevărat că Cuvântul a fost la

Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul”! etc., sau *fraza-refren*, ce a traversat ambele manifestări urmuziene, cu care se încheie opera, extrasă din fabula *Cronicarii*: „Cică niște cronicari, duceau lipsă de șalvari...”

Ca de obicei, Sorin Lerescu a convins că stăpânește dezinvolt ansamblul vocal-instrumental, ca și normele unei construcții sonore complexe, consistente.

Cea de-a doua zi a SIMN s-a încheiat în sala Clubului Tinerimea Română, cu un spectacol *sincritic*, de muzică, poezie, și pictură⁸ intitulat *Suită pentru cymbal, clavicord și virginal universal*.⁹ Dincolo de transparența genuină emanată de titlu, dar și de lirismul și puritatea metaforice ale muzicii, concertul a avut și o tentă grav-meditativă, datorită substanței profund filosofice a poeziilor recitate de către actorul Eusebiu Ștefănescu nuanțat, expresiv, elocvent, ca o frază muzicală bine concepută. Versuri de Nichita Stănescu, Giorgos Seferis, Lucian Blaga, Eugen Jebeleanu, Ștefan Augustin Doinaș, Cezar Ivănescu, Ion Barbu, Spiridon Popescu, Mircea Micu, George Stanca – poetizând teme ale vieții, morții, ale transfigurării și eternității etc. - au fost alese cu grijă și minuțiozitate, pentru a *consuna* și potența expresia/expresivitatea paginilor muzicale cu care s-au intersectat: *Noaptea*, *Moby Dyck*, *Cape cod* de Toru Takemitsu – trei momente elegiace, de sorginte impresionistă, cu arcuiri dinamice efemere ale ambelor instrumente; Șase fațete ale piesei *Mozaic II* de Dan Buciu – motiv de exprimare deplină a flautului atât prin elanuri ritmice punctate, cât și prin evaziuni lirice sau interiorizări dramatice, interrogative și

⁸ Pereții sălii Clubului Tinerimea Română au fost „ornați” cu picturi semnate de fiica flautistului Ion Bogdan Ștefănescu – Maria Ștefănescu -, în vârstă de numai 15 ani.

⁹ Este titlul poeziei lui George Stanca din grupajul celor ce au alcătuit concertul de muzică și poezie din 22 Mai 2011.

răspunsuri incerte, precum și prin extrovertiri cu caracter transcendental; *Spiralis III* de Doina Rotaru – o partitură perfect concordantă cu caracterul metafizic al poeziilor de Jebeleanu (*Ediție Specială*) și Ștefan Augustin Doinaș (*Astăzi ne despărțim*). Flautul și chitara și-au unit sonoritățile – primul catifelat, cealaltă metalică – pentru a accede, prin experiența morții, la lumină cu ajutorul aripilor interioare modelate de bocetul însuși; Laokoon I (*Presimțiri*), II (*Strâmb e drumul*, pe versuri de Paul Celan), III (*Urme sonore*), IV (*Lamento*) de Gabriel Irunyi – o lume plurală, a tăcerilor împietrite parcă de *veșnica visare* a unui Sfinx sofoclean, redată cu diferite tehnici de suflat de către flautul-bas; *Atréju*¹⁰ de Violeta Dinescu – o transpunere pentru flaut și chitară a bravadelor și fantasmelor trăite de acest copil de 10 ani, în fraze ritmate sau melodios-expressive, din care nu lipsesc inflexiunile de bucium din pasajele flautului, în motive de mare discreție și interiorizare și în altele, de o tensionată anvergură sonoră. Captivant prin perfecțiunea cu care, atât cei doi instrumentiști, cât și actorul Eusebiu Ștefănescu au depășit

sensul de

¹⁰ Unul dintre protagoniștii romanului *Poveste infinită* de Michael Ende, ce aparține poporului Pielor verzi.

suprafață al *interpretării* ca *act* de re-lectură a unui text dat, recitalul de muzică și poezie s-a convertit într-un autentic *act de creație*.

Ziua următoare – 23 Mai – a fost rezervată exclusiv așa-numitei Cross-media Opera: *Locurile de putere ale „Doamnei Albe”* de Mihaela Vosgianian - în fapt, expresia „eternei reîntoarceri”¹¹ la „umanitatea arhaică”¹², unde timpul este „abolit prin imitația arhetipurilor și prin repetarea gesturilor paradigmatică.”¹³ Autoarea a intenționat să ne invite la „o călătorie vizionară fascinantă prin locurile sacre ale munților namibieni”, dându-ne posibilitatea – „cu ajutorul ghizilor acestei călătorii (cei 9 soliști ai grupului *Inter-art*) - de a ne „conecta la puterile spațiului sacru al inimii noastre, ce corespund vibrațional cu șase dintre stațiile teritoriale ale Mamei Pământ: *Dunele* – puterea depășirii limitelor interioare; *Lacul Liniștii Albe* – puterea conectării cu vindecătorul interior; *Oceanul* – puterea iubirii și bucuriei necondiționate; *Planta de putere „Velvitia Mirabilis”* – puterea conectării la alte dimensiuni; *Exodul Doamnei Albe* – puterea conectării la străbuni.”

Lucrarea este rodul unei călătorii inițiatice a autoarei în sudul Africii, în Namibia, unde există cel mai vechi deșert din lume și unde conviețuiesc cel puțin șapte tipuri de religii și tot atâtea limbi – o *interferare* cultural-spirituală, ce constituie, de mai multă

¹¹ Cf. Sintagmă ce titlul cărții lui Mircea Eliade, *Le mythe de l'éternel retour*, Paris, Gallimard, 1969.

¹² *Idem, ibid.*, p. 49.

¹³ *Idem.*

vreame, preocuparea principală a compozitoarei. Intenționat sau nu, Mihaela Vosgianian și-a construit muzica, pe de o parte, în spiritul „simbolismului Centrului”, considerat de către Mircea Eliade ca fiind „zona sacrului prin excelență, aceea a realității absolute”¹⁴, în care filosoful religiilor includea „temple sau palate – prin extensie, orice oraș sacru sau rezidență regală – asimilate unui *munte sacru* și devenind astfel un Centru;”¹⁵ pe de altă parte, dând curs celeilalte categorii a *arhetipurilor și repetiției*: „ritualurile și gesturile profane semnificative [...], prin repetarea deliberată a anumitor acte consacrate de zei, eroi sau strămoși.”¹⁶

Pe lângă muzică și concept artistic/concept dinamic aparținând compozitoarei, opera a mai beneficiat de participarea Andei Cruceanu – regie/lumini/video -, Lilianei Iorgulescu – coregrafia, Ralucăi Ghideanu – scenografie și Ralucăi Stroe – costume, dar și de neprețuita componentă a grupului de muzică și dans contemporan, *Inter-Art*, alcătuit în această ocazie din Mihaela Vosgianian și Irinel Anghel – voce/performer dinamic, Barrie Webb – trombon și *didgeridoo*, Maria Chifu – fagot/performer dinamic, Ana Chifu – flaut/performer dinamic, Ciprian Pop – chitară electrică, Alexandru Matei – percuție/percuție midi și de dansatorii Luiza Comșa/Emil Rengle. Fiecare a contribuit - cu știința, harul și disponibilitatea de a se transpune *in illo tempore* - la construcția unui spectacol de o complexitate expresiv-ideatică impresionantă. Asocierea mișcărilor scenice, repetând într-adevăr gesturi primordiale – mersul lent, cu pași mici, măsurați, făcuți de siluete desprinse parcă din fresce egiptene sau din desenele din interiorul unor peșteri din vremuri imemorabile; vocalize, sunete nesemantice, strigăte primitive; mînuirea unor obiecte

¹⁴ *Idem, ibid.*, p. 30.

¹⁵ *Idem, ibid.*, p. 24.

¹⁶ *Idem, ibid.*, p. 17.

– clopoței, sceptre, recipiente specifice ofierilor ritualice; lumânări așezate circular, desemnând și luminând astfel forma de cerc, ca pentru a sugera „regenerarea continuă a timpului”¹⁷; cuvinte simbolice rostite în română, franceză, germană, italiană, spaniolă, maghiară, ca niște litanii sau invocații etc.; toate aceste „evenimente” se petreceau, în timp ce, pe fundalul scenei Operei Naționale erau proiectate imagini din deșertul namibian, înfățișând Dunele de nisip, picturi rupestre vechi de aproape 27.000 de ani, vegetația aridă, zonele muntoase, căderea și foșnetul apelor, viața din mediul oceanic, dar și o serie de forme geometrice, ce se preschimbau cu rapiditate, *repetitiv*, unele în altele, triunghiul devenind pătrat, romb sau pentagramă, ca o perpetuă metamorfozare a *formeii spiritului* și, de asemenea, forme naturale, în culori diafane, psihedelice – precum muzica. Nu a lipsit nici *întruchiparea personificată*, de către Irinel Anghel, a plantei mult milenare, specifică deșertului nambibian, *Velvitia Mirabilis* sau „fosila vie”. Ascunsă privirilor de o „costumație” ce reda întocmai forma oarecum elipsoidală,

de cca.

unui Sfinx trezit de sunetele produse de fagot și flaut (Maria și Ana Chifu). În final, Mihaela Vosgianian a reapărut, înfățișându-o pe Doamna Albă, purtând un sceptru cu o formă florală albă în partea superioară și rostind cuvinte simbolic-misterioase, specifice ritualurilor

¹⁷ *Idem, ibid.*, p. 90.

oculte: „*Sunt una cu spiritul meu, cu Mama Pământ și tatăl meu, Cerul*”, preluate și repetate apoi de către fiecare interpret – inclusiv de către cei doi balerini - în limbi diferite. Magnetismul acestor cuvinte i-a reunit pe toți într-un semicerc. Pe măsură ce începeau să se deplaseze - cu pași mărunți, ritmici, *dincolo* de timp și de spațiu, devenind, ca la început, niște siluete în mișcare, aidoma unor proiecții virtuale - instrumentele și mediul electronic își intensificau sonoritățile absorbindu-i în atemporalitate. Cercul s-a închis cu revenirea imaginilor înfățișând picturile rupestre inițiale, într-un act de „refacere a unității primordiale.”¹⁸

Mihaela Vosganian și întregul ansamblu instrumental, au creat un spectacol de o mare frumusețe estetică, profunzime ideatică, transcultural și transtextual și, totodată, de o mare acuratețe interpretativă.

Concertele-spectacol au continuat și în ziua următoare, 24 Mai, cu un spectacol de *teatru instrumental*, în Aula Palatului Cantacuzino, și cu tele-opera pentru soliști și orchestră, *Homo Videns*, op. 117, de Liviu Dănceanu, în Studioul de Operă al Universității de Muzică.

„*Teatrul instrumental este un act creativ pur al imaginației*” – afirmă Nicolae Brânduș. Sub această „deviză”, să zicem, s-a desfășurat concertul susținut în Aula Palatului Cantacuzino, sub genericul *Trio Mozaic*, de către Oana Vișenescu – vioară, Diana Spânu – pian, Emil Vișenescu – clarinet și invitații lor, Barrie Webb – trombon și Christian Alexandru Petrescu în calitate de tenor. Costumați sau nu, interpreții și-au însoțit actul interpretativ cu gestualitatea, devenind, precum personajele literare, „componente textuale prinse în fluxul

¹⁸ *Idem, ibid.*, p. 95.

mișcării”¹⁹, prelungind într-un fel existența compozitorilor înșiși și a sensurilor sugerate în titlurile pieselor: *Fantasia per pianoforte et caetera...* - o parodie ludică, romănțioasă, plină de umor și...fantezie, cu rezonanțe impresioniste, pentru pian, vioară și clarinet de Felicia Donceanu; *Acel cântec, Lisabona* (p.a.a.) de Iulia Cibișescu-Duran – o îmbinare *mozaică* de text și muzică pentru aceleași trei instrumente, cu inserturi contrapunctice, ritmuri furibunde, dar și cu tentă fantasmatică în momentul în care instrumentiștii rostesc cuvinte ce par a reconstitui fragmente de vis: „orice mișcare era ca o pedepsire a ceva ce nu reușea să se petreacă... era prea multă lumină... „; *Homage Collage* pentru pian și clarinet de Liviu Marinescu – o muzică *paratextuală*, în care autorul a încercat să redea spiritul creației lui Ligeti, Chopin, Cage, Palestrina, Bach, sub formă de *colaj*, respectând pe cât posibil stilurile caracteristice celor 5 compozitori; *Trei mozaicuri (Rezonanțe pe albastru, roșu, violet)* pentru vioară, pian, clarinet, unde Vasile Timiș experimentează culoarea intensă a ritmurilor de extracție folclorică și a cantilenei modale cu inflexiuni de cântec de leagăn, dar și pe aceea – violetă? – a canonului contrapunctic bachian, pentru a încheia cu o glumă muzicală, în care violonista și pianista cântă la clarinet, iar clarinetistul... la pian! Efervescenta aceasta ludică s-a prelungit în ultima piesă a programului: *Prolegomene IV, „Dănilă Prepeleac”, pentru tenor, clarinet-bas și trombon* de Nicolae Brânduș. Cu abilitățile sale vocale, mimica expresivă, mobilă și jocul de scenă actoricesc, tenorul Christian Alexandru Petrescu – „dotat” (!) cu o pălărie roșie, electrizantă – și-a însușit la superlativ rolul de povestitor al istoriei lui Dănilă Prepeleac, adoptând fie tehnica doinei maramureșene, *cu noduri*, fie pe aceea a *litaniilor* bizantine, fie recurgând la registrul ritmat al jocurilor populare autohtone ori turcești, molipsindu-i, nu numai pe ascultători, da și pe ceilalți doi muzicieni –

¹⁹ Cf. F. Rullier-Theuret, *Approche du roman*, Paris, Hachette Supérieur, 2001, pp. 77-79.

trombonistul Barrie Webb și clarinetistul Emil Vișenescu -, care n-au pregetat să preia, repetându-le la instrumentele lor, toate inflexiunile și tehnicile vocale ale partenerului lor de ...joacă! Pravilele, ca și realitatea – deși ficțională – ale lui Păcală au fost împărțite astfel, nu numai „iubitului cetitor” al lui Ion Creangă – la lumina unei lumânări aprinse de către Christian Alexandru Petrescu -, ci și ...iubitului ascultător al lui...Nicolae Brânduș!

Următorul popas ne-a introdus în lumea spectacolului de operă-concert. După *Ave, op. 126-132* – o parodie incisivă, caustică, amară, a lumii contemporane și a racilelor ei – Liviu Dăncănu pune accentul, în *Homo Videns*, pentru soliști, ansamblu și proiecții video, pe deteriorarea naturii umane, a ființei interioare a individului zilelor noastre, datorată „agresiunii asupra telespectatorului” prin intermediul „virusului transmisibil prin sticlă”, prin „camera TV – oglindă deformantă”, care „înstrăinează, separă emoțional, stopează comunicarea intrafamilială”, conducând în ultimă instanță la „căderea speciei *homo sapiens*.” Nici un slogan de după '89 nu e omis, persiflat, de la celebrul „noi muncim, nu gândim”, devenit „noi lucrăm, nu furăm” (!), la grotescul reclamelor sau știrilor *silabisite* de către crainicele TV în mod nefiresc, *supărător*, împotriva oricărei norme de exprimare corectă (!), la parafraza după fabula lui Urmuz, „Cronicarii” („*cică niște cronicari...*”), transformată în „*cică două extraterestre s-au gândit să prind-un pește*” și chiar la parodiarea anumitor practici, total...neortodoxe, ale clericilor noștri etc.etc. Ca de obicei, Liviu Dăncănu își folosește imaginația și dexteritatea componistică, mixând – în funcție de sensul cuvintelor - limbaje muzicale diferite, de pretutindeni, utilizând eterofonia, contrapunctul și polifonia, vorbirea cântată de tip prosodic, repetitivitatea obsesivă, agasantă, a formulelor ritmice, inserturi de vals, aluzii la puritatea muzicii lui Mozart, dar și la grupul vocal The Swingle Singers sau la stilul hip-hop etc. Ansamblul *Archaeus Simfonieta*, condus de Vlad Conta, regia semnată de Daniel

Prallea-Blaga, instalația video-live datorată lui Vlad Oprina, Light-design-ul realizat de Dan Bujor, direcția de scenă aparținând sopranei Georgeta Stoleriu și pianistei Inna Oncescu, precum și soliștii Anna Mirescu, Antonela Bârnat, Nicolae Simonov și Claudiu Șola s-au pliat cu disponibilitate totală intențiilor compozitorului contribuind cu arta, meșteșugul și personalitatea lor la închegarea unui spectacol, care, deși re-aducea în prim-plan o realitate, vai!, atât de dezagreabilă a reușit, totuși, să ne anime, grație talentului cu care a fost...amendată!

Daniel Kientzy la saxofoane, Cristian Suciu la trompetă, Florin Pane la trombon, și foarte performantul ansamblu *ModernArt*, alcătuit din Ioana Gloria Pecingină și Cornelia Zambila – vioară, Cornelia Petroiu – violă, Mihai Grigore – violoncel, Victor Savca – contrabas, Alexandru Neaga – fagot, Alexandru Gabriel Chiric și Cezar Iulius Florea – corn, Maria Ilinca Lorentz și Alexandru Sturzu – percuție, dirijor Bogdan Vodă au creat – Miercuri, 25 Mai, în Aula Palatului Cantacuzino - o breșă...tradițională în noianul precedent de concerte-spectacol, *cu sau fără* mască, sub genericul *Concerti neo-grossi*! Programul a cuprins patru piese în *primă audiție absolută*, oarecum complementare deși de autori diferiți. *Sufletul este o fantomă* de François Rossé a avut drept *axe de simetrie* leit-motivice, pasajele violei - o melopee modală, ca un lamento – și, pe cele ale saxofonului, tenor și bariton, cu sonoritatea lor metalică, penetrantă. Ansamblul instrumental, când simplu fundal *natural-cultural*, când partener complementar al celor trei soliști a dat naștere unei țesături timbrale consistente, cu volumetrii și efecte eterofonice, ce au perpetuat cuvinte ivite, poate, din acel suflet-fantomă; printre ele: „îți doresc bine...așteptați puțin...” (dacă am reținut bine!). *Grosso modo concerto* de Bogdan Vodă a reiterat, în principal, tehnica pluristratificării vocale, pe baza rezonanței naturale a sunetelor, ca în *Stimmung*, de Stockhausen. Pe acest fond rarefiat, trombonul și saxofonul își pasează unul altuia linia melodică într-un canon contrapunctic rafinat

colorat, ce alternează cu sonoritatea bogată, lirică, a ansamblului, după rincipiul *concerto-ului grosso*, dar, așa cum o spune jocul de cuvinte din titlu, cu... „aproximație”! Bogdan Vodă construiește cu știință și imaginație structuri componistice și stilistice complementare, reunind contrapunctul, eterofonia și polifonia eterofonizată într-o foarte armonioasă sinteză.

Într-un puternic contrast cu primele două opus-uri, *Iowa Concerto* de Drake Mabry a pus, pe de o parte, un accent important pe rolul tobelor și suflătorilor, într-un adevărat *palimpsest* de ritmuri eterogene, eruptive, isonuri, armonice naturale, pe de altă parte, pe sunete-pedală și cadențe consonante, a căror succesiune semăna cu un cortegiu funebru – cel care crea, în fapt, echilibrul și stabilitatea demersului sonor. Concepută ciclic, lucrarea s-a încheiat cu violența sonoră ritmică inițială, acum cu un vag iz primitiv. Prin piesa *Triade*, Cornel Țăranu și-a valorificat tehnici și limbaje componistice din lucrări anterioare ca modalismul, timbralitatea cu efecte de tulinic a suflătorilor, eterofonia, contrapunctul, ritmurile eterogene, repetitive... Alămurile celor trei soliști s-au impus de la început, cu fermitate, creînd câmpuri sonore de anvergură, în timp ce corzile, tremolate, asigurau cantabilitatea. Spre deosebire de alte creații camerale ale compozitorului clujean - mai sobre, mai abstracte ca expresie, mai structuraliste ca limbaj, mai restrânse ca dimensiuni - *Triade* a adus un plus de lirism, de coerență și unitate expresivă. Întregul concert a solcit la maximum virtuozitatea și acuratețea intonațională a instrumentiștilor, în special a celor trei soliști – căci nu e deloc simplu pentru alămuri să cânte „în armonie”. Dar, orice concert în care Daniel Kientzy este protagonist, reprezintă o certitudine a calității, probității și altitudinii interpretative.

Cu regretul de a nu fi putut participa la concertul de la ora 19,00 – 4 *Anotimpuri/Poeți/Compozitori*, susținut la Sala Radio de către

Orchestra de cameră Radio dirijată de George Balint -, trec direct la prima dintre manifestările incluse în seria *ArtDetox*, și anume concertul „pe canapea”, susținut în 26 Mai, în Aula Palatului Cantacuzino, de către cuplul Barrie Webb-Irinel Anghel sub genericul *Barrie and Barbie*. Puteai crede că ludicul a atins culminația în acea după-amiază – dacă ai fi ignorat surprizele pe care urma să ni le rezerve concertul de închidere, de pe malul Lacului Mogoșoaia! Atributul de *show-man* al trombonistului britanic a concordat cu predispozițiile actricești ale compozitoarei Irinel Anghel – gata mereu să „dea iluzia unei vieți, să te facă să crezi în existența unei persoane dotată cu autonomie, ca și când ar fi vorba despre ființe vii.”²⁰

Costumată – de fapt, *travestită* – în veștminte de culoare rose, tipice oricărei păpuși Barbie, dar cu aplicații de portative pe piept și pe spate - Irinel Anghel a fost o prezență tăcută, mimând însă cu o naturalețe fermecătoare expresia și ținuta păpușii, în vogă printre „cei mici”, pentru mai multe decenii la rând, ale secolului al

XX-lea! Așezată pe canapea, Barbie savura fiecare încercare a lui Barrie de a o cuceri prin sunete prelungi, siflate, onomatopeice, multifonice sau prin diferite „scamatorii” ca folosirea unei pălării așezate peste una dintre părțile trombonului, după dezmembrarea instrumentului (!), prin emiterea de sunete doar printr-unul dintre aceste segmente, ba chiar prin cooptarea sa de a-i manevra surdina ori de a-i

²⁰ Cf. G. Vigner, *Lire du texte au sens*, Paris, Clé International, pp. 88-89.

acționa *culisa*, în timp ce el continuă să cânte din ce în ce mai precipitat, grăbind ritmul cu agilitate paganinian-diabolică. În fine, Barrie sfârșește prin a ceda impulsului lirico-sentimental, recurgând la cantilene ingenue, pe un fond electronic, cu nuanțe jazzistice, care determină inimioara-jucărie electronică din „recuzita” lui Irinel/Barbie, să clipească și să se coloreze în rose-roșu, răspunzând astfel încercărilor repetate ale lui Barrie de a o cuceri! Toate trecerile de la o stare la alta au punctat/coincis totodată cu trecerea de la o lucrare la alta, cântate de către trombonistul Barrie Webb – ca și în cazul pieselor din seara dedicată lui Urmuz – fără pauză între una și alta: *Basta* de Folke Rabe, *bODY_eEMIX* de Chan Hae Lee, *How are you feeling today?* de William Marshall, *17 (TROMBONE)* de Christian Wolff și *In Transit* de Stuart Greenbaum, totul văzut prin fereastră (*view from the window*). Ca toate concertele-spectacol precedente, și cel din 26 Mai a excelat prin naturalețea și dezinvoltura cu care, atât Barrie, cât mai ales...Barbie, s-au transpus în jocurile copilăriei, redând, prin imitație, veridicitatea personajelor fictive întruchipate.

Tot Joi, 26 Mai, Studioul de operă al Universității de Muzică a găzduit un spectacol de elevată ținută artistică -, apropiat ca amploare și rafinament stilistic de cross-opera Mihaelei Vosgianian - realizat de grupul *SeduCânt*, cu muzică de Diana Rotaru, coregrafie și lumini de Georgiana Bobocel Iacob și splendide proiecții video de Mihai Cucu, din seria *Creatrix*. Așa cum ne-am obișnuit să auzim și să vedem încă de la ediția din 2010, interpreții și-au depășit atributele pur-instrumentale, transformându-și corporalitatea și gestualitatea în mișcări coregrafice și, de asemenea, transferându-și unul altuia instrumentele etc. Suportul video a completat în mod ideal muzica ambelor partituri: *Icarynth 2011* și *Ondine*.

Figuri geometrice – pătrate, cercuri concentrice, linii – se mișcă fluid în spațiul virtual, devin interșanjabile – în *Icarynth 2011* - aidoma

spațiului real/virtual, generând iluzii optice amintind de imaginile multiplicat simetric/asimetric, suprapuse, inversate etc., ale lui Escher, pe un fond sonor de tobe, flaut (Ana Chifu), fagot (Maria Chifu și Theodor Valentin) și live-electronics. Proiecția *simultană* a instrumentiștilor - pe ecran și pe scena de spectacol – a produs efecte dintre cele mai stranii: *anamorfoze* ale figurilor și trupurilor lor – în costume mulate, de gimnastică -, realități paralele, multiversuri sonor-

vizuale, sugestii plastice – de pildă roșul intens pe care, trupurile instrumentiștilor descriu mișcări ondulatorii, amintind *Dansul* cu siluete roșii din pânza lui Matisse – etc. Prin sonoritatea lui aspră, fagotul trimite înapoi, spre timpurile mitice, când Icarus se străduia să ajungă la Soare cu aripi de...ceară! În sugerarea zborului său poticnit autorul proiecției video a avut ideea strălucită de a combina crescendo-ul secvențelor fagotului cu apariția și dispariția/disiparea siluetelor

instrumentistelor în diferite puncte ale scenei. Odată cu efectul de... *teleportare* în timp și spațiu, numărul lor se multiplică, de la 3 la 9, moment în care, flautul și fagoții încep să țeară pânze eterofonice, intersectate de câte o melopee sublimă, diafană, comparabilă cu unduirile inefabile ale aerului produse de aripile păsărilor în zbor...

Cu toate că *ilustrează* mediul acvatic – râuri, fântâni, cascade - agreat de *ondine/naiade*, proiecțiile-video și muzica nu au nimic redundant; dimpotrivă: ele contribuie la conturarea personajului, situându-l într-un sistem cognitiv mai nuanțat și, deci, mai veridic!

Piesa debutează cu sugerarea foșnetului de ape, pe fondul alb-negru al imaginii. Interpretele: Ana Chifu – flaut - și Maria Chifu - fagot – sunt și ele proiectate pe același ecran, schimbându-și identitățile cu rapiditatea desenelor animate și fiind absorbite sau restituite de valuri, difuz/confuz, limpid/estompat, în...*solitude* (termenul apare înscris pe ecran), sau în imagini multiplicat prin oglindirea în mișcările concentrice ale valurilor. Din nou, realul „concurează” cu virtualul, gestualitatea e înlocuită de transgestualitate. Se aud vocalize polifonice înregistrate, iar pe scenă, interpretele apar în rochii eterate, dialogând în secvențe punctate, cu caracter modal. Treptat decorul se schimbă, imaginile acvatice fiind înlocuite, când de constelații cosmice, când de adâncuri marine populate cu pești într-o mișcare perpetuă, când de fulgi imponderabili de păpădie... Flautul și fagotul cântă antifonic, melismatic, tânguios, în timp ce în planul celest au loc explozii galactice. În ritmul agitat al valurilor, cele două muziciene își abandonează veștmintele străvezii, rămân în costumele mulate și se lasă absorbite de valurile care înaintează, contopindu-se, până la dispariție, cu imaginile lor din proiecția-video.

Am *narat* pur și simplu desfășurarea acestor creații, tocmai datorită structurii lor *inter-* și *para-textuale*, plină de forță componistică,

sensibilitate, imaginație, dramatism, vizionarism, putere asociativă și capacitate de sinteză într-o formă cizelată exemplar - estetic și muzical.

27 Mai – ziua concertului Orchestrei Naționale Radio condusă de Valentin Doni și a corului Academic pregătit de Dan Mihai Goia, cu un program impozant, alcătuit, cu excepția piesei lui Ulpiu Vlad, *Drumuri în lumină II*, din prime audiții absolute: *Grădina* – muzică pentru 3 voci soliste, cor și orchestră, pe un fragment din „Cântarea Cântărilor” de Solomon, de Carmen Cârneli, *Alterego Concert pentru două viori și orchestră* de Maia Ciobanu și *Archimedes Symphony* de Livia Teodorescu.

Spațiul oniric explorat în majoritatea lucrărilor sale de către Ulpiu Vlad, prin intermediul propriilor experiențe interioare, apare și în *Drumuri în lumină II* sub formă de unisonuri compacte – lirice sau melancolice -, semnale de clopote și isonuri de suflători – mereu în contrast cu ritmurile explozive ale tobelor și percuției –, diferite „evenimente” sonore care stârnesc amintirile, prin revenirea și/sau suprapunerea momentelor de veghe cu cele de visare. Concrete sau transcendente, reale sau ireale, ele derutează și bulversează spiritul, *cernindu-l* – adesea, balansul între vis-veghe având ca efect o expresie *quasi* funebră. De aici complexitatea arhitecturilor simfonice gândite de către Ulpiu Vlad; de aici substanța filosofică a muzicii sale, compozitorul sondând neobosit adâncurile subconștientului, în căutarea unor răspunsuri viabile la temele sale de meditație. În finalul – mai degrabă calm sau resemnat -, compozitorul pare să accepte *dualitatea* real-ireal, vis-veghe, ca pe singura realitate în care putem exista cu adevărat, întrucât totul în acest Univers e rodul *coincidenței contrariilor*!

Carmen Cârnecki a ales să dramatizeze delicatețea poetică a iubirii lui Solomon pentru Sulamita din *Cântarea Cântărilor*, acordând alămurilor, percuției (mai ales tobelor) și corului un rol preponderent, vrând să sugereze, probabil, vremurile biblice, în care toate evenimentele existenței umane erau supuse voinței Divine. Din păcate, consistența ansamblului coral-orchestral a estompat excesiv vocile soliștilor – soprana Bianca Manoleanu, tenorul Nicolae Simonov și baritonul Jean-Kristof Bouton – astfel încât cuvintele au devenit aproape neinteligibile. Judecând însă după complexitatea forțelor interpretative implicate, *Cântarea Cântărilor* mi se pare a fi prima lucrare vocal-simfonică de proporții, în care autoarea sintetizează majoritatea tehnicilor sale de compoziție – instrumentale, vocale, corale – într-o construcție solid fundamentată și bine meșteșugită. Versate în interpretarea muzicii contemporane, atât Orchestra de cameră, cât și Corul Academic al Radiodifuziunii au respectat cu strictețe sugestiile din partitură, răspunzând gesticii precise, atente la fiecare detaliu, a dirijorului Valentin Doni.

Structurată, conform tiparului clasic, în trei mișcări – nu neapărat contrastante - noua partitură concertantă a Maiei Ciobanu s-a axat pe tehnici de unison, contrapunct canonic după „modelul” bachian, preferând, ca de obicei în ultimele opusuri, lirismul cantabil. Violoniștii Cornelia Bronzeti și Juhani Palola (Finlanda) s-au întâlnit în dialogul dintre ego/alter-ego-ul sugerat de Maia Ciobanu, mai degrabă compensându-se reciproc decât anulându-se reciproc – compozitoarea intenționând – cred - să concilieze cele două laturi ale personalității sale umane. Cu toate acestea, pedala corzilor grave persistă, ca o permanență sau ca un avertisment de a nu exacerba nici unul dintre cele două aspecte pasibile de subminare a rațiunii și echilibrului interior. Cele trei părți sunt aproape la fel de dinamice ritmic – prima evoluând în pasaje dialogate canonic; cea de-a doua reliefând virtuozitatea instrumentelor, iar ultima, înnobilând-o cu ornamente

precum glissandi, flageolette sau dantelării intervalice plasate în registrul supra-acut și cu sonoritatea catifelată a celor 4 corni soliști. Interpretat și dirijat cu implicare maximă a orchestrei și soliștilor, Concertul Maiei Ciobanu impresionează prin siguranța și măiestria cu care a fost gândit, ca și prin adâncimea lui ideatică.

Simfonia cu orgă a Lievei Teodorescu restituie contemporaneității – într-o formă *paratextuală*, divizată în patru părți - evenimente și întâmplări din viața gânditorului grec Arhimede. Preluând una dintre manierele regizoral - cinematografice, de a debuta *ex abrupto*, cu sfârșitul istoriei respective, autoarea începe cu momentul morții lui Arhimede în timpul asaltului asupra Siracuzei de către romani: *The Assault of Syracuse*. Orga și orchestra se dezlănțuie în revărsări luxuriante, precipitate, vulcanice, ritmico-armonico-timbrale, pentru ca, în momentul următor, atmosfera să se calmeze brusc. Viorile, flautul, piccola, cornii, percuția transfigurează materia vulcanică anterioară, instaurând o atmosferă edenică, luminoasă, contemplativă, ca după o descoperire miraculoasă. *Noli tangere circulos meos!* – este titlul celei de-a doua mișcări a simfoniei și reproduce cuvintele atribuite lui Arhimede, care le-ar fi rostit înainte de a fi omorât – în 212 î. Chr. -, referindu-se la *cercul* pe care tocmai îl studia. Urmează o nouă explozie sonoră, ca o revărsare de lavă, potențată de timbrul strident al trompetelor și de densitatea armoniilor de orgă, într-un crescendo de o tensiune inimaginabilă! *Oglinzile parabolice* inventate de Arhimede incendiaseră corăbiile care asediau Siracuză! Livia Teodorescu a intitulat acest moment *The burning Mirrors of Archimedes*. Simfonia se încheie cu...sculptura de pe mormântul lui Arhimede, comandată de el însuși, încă din timpul vieții, constând dintr-o *sferă și un cilindru*, de aceeași înălțime și același diametru, prin care filosoful, matematicianul, fizicianul, astronomul grec demonstrase că volumul și aria laterală a sferei sunt egale cu 2/3 din volumul și aria cilindrului, incluzând și baza. Această ultimă secțiune

este intitulată *Elegia (The Sphere and the Cylinder)* și îmbină transparența sonorității flautelor cu dramatismul cornilor și tubei în ale căror pasaje descifrăm reminiscențe de *Dies irae*, însoțite de rezonanța reverberantă a clopotelor și de intervenția sporadică a unui oboi cu inflexiuni orientale. Subit, muzica se pierde în unison, pe sunetele prelungi, fantasmatiche, ale piccolei. Livia Teodorescu a demonstrat odată mai mult că are nevoie de construcțiile simfonice extinse, pentru a-și exprima ideile - întotdeauna generoase, intertextualiste, vizând zonele de interferență dintre muzică, filosofie, știință - și cât de bine le stăpânește secretele! Orchestra a răspuns prompt gesticii sugestive și eficace a dirijorului, foarte sigur pe morfologia și retorica partituri.

În continuarea serii de 27 Mai, un *Spectacolul multimedia cu păpuși Do-mi-no.6.1*, realizat de Centrul de Muzică electroacustică și Multimedia al UNMB și Compania „PurAnima”, cu muzică de Cătălin Crețu și Light design de Dan Bujor, ne-a atras din nou în zona stranie a lumilor paralele, pe care proiecțiile video și mediul electronic le fac să coexiste. Forme geometrice creând valuri de iluzii optice și chipuri umane, amintind uneori de figurile schimonosite din *Dezastrele Războiului* sau din seria *Picturilor negre* ale lui Goya, alteori de chipurile mascate din timpul Carnavalurilor venețiene, de clowni și reprezentanți ai diferitelor religii orientale etc., se perindă alert prin fața privitorului, pe panouri mobile, într-o lectură acid-sarcastică a efectelor terifiante ale *principiului domino*-ului. Halucinante, imaginile sunt dublate de efecte sonore diverse, interpretate de către flautista Ana Chifu, dar și de altele, înregistrate electronic. Pentru a sugera obscuritatea acestui principiu, Cătălin Crețu apelează la tot felul de elemente onomatopice, la sonorități întunecate, sălbătice, la vaiete și tânguiri asemenea unor *threni* antice, la murmure sugerând rugăciunile colective ale religioșilor musulmani, la ritmuri mecanice, alienante, sfârșind printr-o țesătură eterofonică, deloc aerată, impregnată de motivul unui bocet ancestral, atemporal. Pe fondul lui va fi proiectat un

personaj însărcinat – semn că viața merge înainte, în ciuda Răului immanent în lume.

Din cele patru concerte programate în penultima zi a SIMN am participat doar la două: cel din Aula Palatului Cantacuzino, susținut de cvartetul „Florilegium”, în seria *Sound Cinema, Sound Theatre* și la concertul-sepectacol de Dan Dediu, din seria *Idile și Guerille*.

Primele două partituri au aparținut compozitorului Corneliu Dan Georgescu: Film „*Orbis*”, din ciclul „*Orbis*”, muzică pentru orgă, nr. 1, în p.a.a., și *Cvartetul de coarde nr. 11*, „*Contemplating the Tritone*” și video ambiental, de asemenea în p.a.a.

Atât muzica, cât și proiecțiile video au fost realizate de către autor, într-o complemetaritate captivantă prin frumusețea și rafinamentul formelor și culorilor. Orga, cu complexitatea orchestrală a posibilităților sale, părea o *orgă germinativă*, cu puteri demiurgice, prin voința căreia luau naștere, *pretutindeni* în Univers - întocmai ca în Geneză - norii, apa cu valurile ei învolburate, vuietul vântului sau al proceselor cosmice, pământul cu dealuri și câmpii înverzite, spectrul culorilor, de la nuanțele azurii, la cele aurii, violete sau vineții etc.

Pentru *Cvartetul nr. 11*, Corneliu Dan Georgescu a ales ca imagine video emblematică *floarea soarelui*, pe un fond galben-auriu, desprinsă parcă din celebrul tabloul al lui Van Gogh, *Vas cu douăsprezece flori ale soarelui*. Ea începe să-și modifice însă forma și culoarea, odată cu apariția spectrului rotativ al culorilor și a primelor pasaje ale cvartetului „*Florilegium*”, intonate de violoncel (Anca Vartolomei). Sunetele lui prelungi sunt preluate de ceilalți instrumentiști – Marius Lăcraru și Ladislau Csendes – vioară, Maria Ciurduc – violă. Trasee delicate, cu *glissandi* și efecte onomatopice de păsări evoluează în consens cu evoluția formelor florale de pe ecran.

Liniaritatea se transformă în spirală, permițând accesul într-o lume incipientă, prin intermediul unui fel de extaz mistic. Floarea – ca *principiu* al frumuseții spiritual-sufletești – își estompează și își recompune conturul în variate nuanțe, de la cele luminoase, la *gris*-uri de diferite intensități, până la cenușiu. Frunze circumscrise în forme rectangulare sugerează la rândul lor complementaritatea contrariilor: sensibilitate-rațiune, spirit de geometrie-spirit de finețe. Instrumentele glisează în continuare, printre unisonuri, flageolete, pânze eterofonice, evitând teluricul – reprezentat de sonoritatea violoncelului – și tinzând spre formele abstracte, spiritualizate, spre convergența simetriei cu asimetria, unde își are sorgintea echilibrul lăuntric.

Impecabilă interpretare, impecabilă viziune creatoare!

La rândul lui, Fred Popovici menține parcă atmosfera transfigurată din lucrarea lui Corneliu Dan Georgescu, în *Cvartetul său nr. 2*, ce debutează cu sonorități imateriale. Preocupat de călătoria în interioritatea/anatomia sunetului, Fred Popovici trece, progresiv, de la vag, la concret, prin intermediul ritmurilor de joc, extinse în pasajele tuturor instrumentelor. Sunetele ținute, ca și corzile libere ne propulsează apoi în imaginație și visare, în imperiul arhetipal al figurilor ornamentale filigranate, a căror discreție și finețe sunt comparabile cu fioriturile de proveniență folclorică, dar și cu rafinatul stampelor japoneze. Fred Popovici revine în final la ritmurile dinamice, de joc, de data aceasta în formule contrapunctice, combinate cu flageolete și alte tehnici instrumentale, sfârșind totuși prin a plana în zone transcendente.

O partitură cu conotații paratextuale a fost *Cvartetul nr. 3*, „*Play Strindberg*” de Ivana Stefanovič. Construită din patru mișcări, lucrarea începe interiorizat, cu unisonuri cantabile și tendințe onirice, în care auzim parcă ecoul versurilor strindbergiene: „a înțelege tăcerea,

înseamnă a înțelege muzica însăși...”. Partea mediană poate fi considerată drept *compozită*, dat fiind că aduce în prim-plan, cu eleganța recunoscută, pe lângă ritmurile pizzicate ale instrumentelor, *aluzii* la parcursul cantabil, translucid, al viorii din *Noaptea transfigurată* de Schönberg, la cantabilitatea cu accente incisive din muzica lui Sostakovici sau la parodia ritmurilor de marș din simfoniile mahleriene. După un fragment bine ritmat și foarte succint, muzica revine la unison și la cantabilitate, desfășurându-se în progrese arpeggiate, de la registrul grav spre registrul supra-acut, aidoma Preludiului la *Aurul Rhinului*.

Ultima piesă din programul cvartetului „Florilegium” a fost *Ulysse*, pentru cvartet de coarde, pian (Adriana Maier) și clarinet (Emil Vișenescu), de Octavian Nemescu.

Paratextualitatea constituie una dintre modalitățile sale de compoziție, aplicabilă și în cazul acestei muzici, datând din 1973. Ca în multe dintre opusurile sale, Octavian Nemescu optează și aici pentru simplitatea și puritatea intervalică, folosind mediul electronic ca fond arhetipal al întregii construcții, cu susur de ape și țîrîit de greieri. Zgomotele străzii violentează ritmurile repetitive ale clarinetului, dar și motivul destinului din *Simfonia a V-a* de Beethoven, ce revine leit-motivic, ca o temă cu variațiuni: cu citate autentice, deformate, prelucrate sau perturbate de rumoarea dintr-o Gară de pildă, când pe bandă se aude melodia „Glasul roșilor de fier”! Banda și instrumentele *live* creează un amalgam sonor, în care realul și virtualul coincid, derutând percepția omului obișnuit. Această „eternă reîntoarcere” la surse, dar și la unele motive esențiale din istoria muzicii, se încheie cu o pedală prelungă, alcătuită din armonice naturale în care sunt incizate reverberații de clopote...Rumoarea și zgomotele nu au reușit să sufoce puritatea intrinsecă a esenței spirituale.

În seara aceeaiași penultime zile, studioul "Mihail Jora" al Radiodifuziunii a găzduit concertul-spectacol ai căror protagoniști au fost Dan Dediu și Valentina Sandu-Dediu. Prin ciclul *Idile și Guerille*, compozitorul Dan Dediu a dorit să omagieze, „atemporal” o serie de „femei excepționale din patrimoniul occidental: Dulcineea lui Cervantes, Beatrice, a lui Dante, Ofelia lui Shakespeare, Grätchen etc.”. Cum era și firesc, pentru fiecare dintre „omagiate” Dan Dediu a imaginat linii ritmico-melodico-armonice diferite: de la cele delicat-cantabile, cu trimiteri la simplitatea genuină a muzicii lui Satie (Dulcineea) -, la incisivitatea tensionată a ritmurilor și pasajelor acordice mordante, repetate într-un perpetuum mobile cromatic, pentru inserturile de Guerrilla - ce presupune o „stare de harță, între două personaje arțăgoase”; de la armoniile fluide, volatile, schițând natura aeriană a Ofeliei, la dinamica ritmurilor eterogene, jucăușe, cu efecte percusive realizate de către cei doi interpreți, prin bătăi din palme repetate, pentru Grätchen.

A urmat *Un bestiar mitologic pentru vioară și pian* la redarea căruia a contribuit, pe lângă excelenta pianistă care e Valentina Sandu-Dediu, violonista de mare profunzime și subtilitate, colaboratoare constantă a lui Dan Dediu, Diana Moș. Compozitorul a ales „șase ființe fantastice aparținând diferitelor mitologii europene”, pentru a le „portretiza muzical”: *Grifonul*, *Inorogul*, *Mandragora*, *Sfinxul*, *Hipogriful* și *Dragonul*.

Grifonul – ființă hibridă „leu-vultur” – își dezvăluie dualitatea din contrastele ritmico-expresive permanente ale viorii și pianului, prima „dedându-se” la acrobații ritmice, cel de-al doilea afundându-se în registrele mediu-grav, ca într-o joacă de-a „frumoasa și bestia”. În *Inorog*, Dan Dediu „accentuează puritatea și noblețea nostalgică” prin intensificarea liniilor melodice și a stărilor interiorizate, cu tendințe spre alunecarea în ireal, ca în anumite pasaje din *Impresiile din copilărie* ale lui Enescu. E, poate, cea mai fermecătoare pagină a *Bestiarului*.

Debutând cu un ritm de joc popular la ambele instrumente, „toxicitatea” recunoscută a *Mandragorei* e redată printr-o agresivitate ritmică și „crispări subite ale viorii”. În contrast cu caracterul lui sarcastic, terifiant, *Sfinxul* lui Dan Dediu „prezintă un calm ireal” redat de lirismul cantabil al viorii, tinzând spre starea onirică. *Hipogriful* re-aduce în atenție o altă ființă-hibridă – o combinație, dintre cal și grifon, de unde „pendularea între trap și zbor”, cu arpeggieri ample la pian și sonorități acute, filigranate, la vioară. *Dragonul* - piesa cea mai dificilă tehnic – a părut o re-lectură a *Sonatei* de Franck sau a *Sonatei a II-a* pentru pian și vioară de Enescu, într-o scriitură complexă, spectaculoasă! A fost una dintre serile electrizante, atât datorită calității lucrărilor, cât și interpretărilor magistrale! Dovadă, ovațiile îndelungi, în urma cărora, Diana Moș și Valentina Sandu-Dediu au oferit publicului, ca Bis, piesa *Hipogrifonul*.

După ce „am auzit ce nu am mai văzut”, după ce am văzut ceea ce auzim mereu – *Homo Videns* -, după ce ne-am „detoxifiat” stând „pe canapea”, alături de Barrie și Barbie, după ce ne-am lăsat *Sedu* (și) de *Cânt* (ul) sirenelor contemporane, după ce ne-am strecurat prin culisele *do-mi-no*-ului și am oscilat între...*Idile* și... *Guerrille*, a sosit timpul *Călătoriei* finale, în *irealitatea imediată* - *summum* de imaginație, creativitate, nonconformism, libertate de *totale*, dar și temă de meditație brâncușiene: „Când nu mai ești

expresie a *ființei* asupra cugetării
copil ai murit de mult”!

Concepută vizual de către artista plastică Raluca Ghideanu, în ambianța Palatului Mogoșoaia, „Călătoria” a constituit prilejul ideal de a

ne

întâlni cu noi înșine, de a re-descoperi copilul din noi, echivalent al ...*Sării în bucate!*

Sarea în bucate...muzicale s-a numit de altfel și prima descindere, chiar în *Cuhnia* Palatului Mogoșoaia, unde ne așteptau

„preparate cu rețete originale” de Raluca Ghideanu, după o idee a lui Sorin Romanescu și unde, bucătar-șef a fost Paul Dunca, iar *bucătari muzicali*, Sorin Romanescu și Irinel Anghel. Diferitele recipiente și ustensile specifice oricărei bucătării – răzătoare, castroane de lemn și metal, crătiți, linguri, polonice, teluri, sticle, borcane, cutii etc. – utilizate cu o anume ritmicitate eterogenă, contrapunctic, cu maximă concentrare și...îndemânare, de către Irinel Anghel și Sorin Romanescu - fie pentru a cerne mălaiul sau făina, fie pentru a curăța

știuleții de porumb, pentru a bate albușurile de ou sau pentru a mixa diferite alte produse culinare, necesare unei supe de exemplu -, deveneau, automat, *instrumente de percuție!* Sunetele sau, mai bine-zis, „bruitismele” pe care le produceau, se amplificau, accelerându-se, în aceeași măsură în care mișcările scenice ale bucătăresei jucăușe/ghidușe - Irinel Anghel -, cu șorțuleț și aripioare albe, de înger, se complexificau, fiind însoțite și de mediul electronic supravegheat de Sorin Romanescu. Vocalize, frânturi de cântec

de leagăn, melodii simple, candidе, venite din „irealitatea imediată” (!), fredonate cu nonșalanța caracteristică de către Irinel Anghel, au pregătit saltul către....„desertul” așa-numit, „prăjitura sufletului”!

Într-un crescendo mereu mai intens și mai alert, ritmurilor percusive li s-au alăturat ritmurile de jazz vocal ale lui Irinel Anghel, care continua să improvizeze – mișcări și sunete – cu vădita bucurie a jocului. Efectul acestei construcții grandioase, insolite, fermecătoare, „zidită” din banalități cotidiene a fost cel scontat: la sfârșit, chipurile spectatorilor erau iluminate de o fericire lăuntrică, pe care nu crezuseră

sau *nu știuseră* că ar putea s-o obțină din gesturile și lucrurile aparent cele mai neînsemnate...

Consecința firească a minunilor pe care le poate face „sarea-n bucate...muzicale”, a fost să ne refugiem în mijlocul Naturii pentru a vedea și auzi „*Ce ne spune pădurea*”?

Răspunsul ni l-a dat ansamblul de percuție *Game* condus de Alexandru Matei, prin concertul organizat în interiorul pădurii Complexului Mogoșoaia, imediat după... dejunul din *Cuhnia* Palatului Brâncovenesc! Limbajul păsărilor s-a contopit cu limbajul instrumentelor

vocea

de percuție și cu
tenorului

Christian
Alexandru

Petrescu, dar și cu „duhul” pieselor scrise special pentru acest moment: *The Big Chasm* de Ivan Brkljacič – o combinație de fragmente ritmice însoțite de strigături repetitive, pe fond de tobe și clopoței, ca și când ar fi venit din „marea prăpastie”; *Duhul pădurii* de Vladimir Scolnic – o frescă sonoră a Naturii, în care compozitorul a surprins, cu

ingeniozitatea-i recunoscută și simțul construcției armonioase, expresive, câteva dintre „glasurile” din adâncul pădurii, din miezul pământului și din înaltul cerului (tunetele bunăoară), antrenând întregul ansamblu de percuție. Foșnete, rumoare, voci de sălbăticiuni și de păsări de noapte, au format un nucleu polisemantic și policolor în care ne-am regăsit ca *parte* a esențelor primordiale încifrate în „Magna Mater”!; *Valsul Cașcavalului* de Christian Alexandru Petrescu - splendidă parodie a fabulei *Corbul și Vulpea* de La Fontaine, în care compozitorul a fost solist, dirijor și actor, purtând o mantie neagră și o pălărie roșie cu pene. Vorbirea cântată, insinuantă, salturile intervalice...periculoase, sugerând poate schimbul de replici malițioase dintre cele două vietăți,

scara sprijinită de unul dintre copacii din pădure, pe care s-a cațărat cântând/recitând compozitorul-interpret, ca să nu mai vorbim despre participarea inventivă și „dăruită” a ansamblului *Game* la iureșul acestui spectacol al intelectului și fanteziei au contribuit la crearea unui *comic de situație* molipsitor.

Ultima „știre” pe care ne-a spus-o pădurea, în ultima zi a SIMN, a fost cea despre *Copacul* Doinei Rotaru, văzut prin prisma versurilor lui Nchita Stănescu! Un copac care cântă, vorbește, se tânguiește; un copac din care izvorăsc incantații magice, ale cărui frunze iau chipul poetului și ale cărui ramuri prelungesc brațele sale; un copac a cărui sevă dăinuie regenerându-se după fiecare cădere în moarte, tot așa cum ființa poate renaște, după adormirea „întru Domnul”, la simpla auzire a unui *Cântec de leagăn...maramureșean...*

E pentru prima oară când Doina Rotaru a gândit o lucrare de asemenea anvergură și complexitate vocal-instrumentală. Ritmuri incantatorii, primitive, ale tobelor, se întetesc ori se diminuează, înglobând în devenirea lor motive orientale – cînd actrița Viorica Vătămanu recită versurile: „cînd eram tânăr mă asemănam unui Zeu indic...” -, ritmuri precipitate, redade de percuția cristalină, atunci cînd poetul „aleargă în cerc, apoi în spirală...”, ritmuri metalice, ca de fierăstrău, asemenea tăișului gândului transgresând materia – cînd e vorba despre metamorfozarea cuvintelor poetului în „niște frunze” și

despre schimbarea planetei...-, simplitatea unui cântec fluierat de Alexandru Matei înainte de a se auzi cântecul de leagăn, cu duiosia, dar și cu melancolia și dramatismul lui, subliniate de sunteul unui fluier arhaic au format „eșafodajul” pe care s-a înălțat *Copacul vieții*, între naștere-moarte-regenerare și reintegrarea în Cosmos... De data aceasta realitatea s-a auto-proiectat, pe sine, din sine, confirmând ideea filosofilor antichității grecești, că e de ajuns să gândești și să-ți imaginezi, pentru a înfăptui.

De pe pământ am coborât în *Lapidarium*, precum Orfeu în Infern, pentru a „găsi bolta cerească sub pământ”, spectacol muzical imaginat de compozitoarea Elena Apostol, pentru categoria „Habar nu am ce e asta”! În ambianța relicvelor arhitectonice pe care le adăpostește *Lapidarium*-ul Complexului brâncovenesc, glasurile Grupului vocal *Accoustic* dirijat de Daniel Jinga au făcut să răsunе pereții bolțiți ai pivniței datând din secolele XVII-XVIII, de armoniile arhaice, bizantine, polifonice, modale, moderne și contemporane, în cele mai variate tehnici de cânt - de la vorbirea cântată, la șoapte, efecte percusive, combinații de contrapunct și eterofonie - ale piesei Elenei Apostol pe versurile poetei canadiene Margaret Atwood. Remarcabile știința, ingeniozitatea, nervul, simțul construcției și talentul componistic ale foarte tinerei autoare; remarcabile, de asemenea, flexibilitatea și abilitatea grupului coral *Accoustic* de a trece de la o tehnică vocală la alta, de la o expresie la alta sau de la o stare de spirit la alta, cu precizie și extraordinară muzicalitate.

Din *Lapidarium* am revenit în pădure, în vecinătatea Cavoului Familiei Bibescu, unde Mihaela Vosganian ne-a atras în mrejele unei

„meditații dinamice”, într-un spectacol regizat de Anda Cruceanu și interpretat de grupul *Inter-Art*. Și, dacă în *Locurile de putere ale Doamnei Albe*, semnele, simbolurile și semnificațiile aveau un aer *esoteric*, inițiativ, cu sensuri subtile, subînțelese, în *Meditația dinamică*, simbolurile au fost mai fruste, *exoterice*, și-au

dezvăluit semnificațiile explicit, prin gesturi, costume din timpuri imemorabile și mișcări rituale. Mihaela Vosganian și Arminé Vosganian au oficiat începutul meditației, tutelat de ritmuri și sonorități extra-europene – poate africane -, într-un crescendo, în al cărui amalgam distingeam țipete de păsări, sălbăticiuni și ființe primitive, înfrățite cu

vegetația luxuriantă a junglei ori savanei. Mediul acesta arhaicizant a persistat chiar și după inserturile de vocalize cultivate, de frânturi din muzica interpretată în cluburile occidentale sau din cântecele de leagăn europene, ilustrând încă o dată gustul pentru *interferențe* muzical-

culturale al Mihaelei Vosganian. Dar, după un moment de liniște, ca o suspensie, ca o breșă în imuabilitatea temporală, platforma de deasupra scărilor pe care staționau încă, în poziție de lotus, Mihaela și Arminé Vosganian a fost invadat de un fel de entități superioare, înveștmântate în pânze albe, ca niște sacerdoți sau îngeri. Ținându-se de mână, ele au început un dans simbolic, *euritmîc*, cu mișcări circulare și trupuri oarecum contorsionate, ca în dansurile sacrificiale, în timp ce Mihaela și Arminé, în costume mulate, sugerând goliciunea

trupului, și-au continuat dansul lor păgân, ritualic, iuțindu-și mișcările însoțite de strigăte primitive, ca într-o încercare de exorcizare, dar și de „reactualizare a timpul mitic, al plenitudinii primordiale.”²¹ Un insert percusiv diafan induce starea de *catharsis*, un ceas străvechi marchează scurgerea timpului și facilitează apariția unui „mesager” al entităților superioare, care învăluie cu mantia lui albă întregul grup de dansatori și interpreți muzicali, într-un gest mântuitor...

²¹ Cf. Eliade, Mircea, *op. cit.*, p. 90.

Punctul final al SIMN a fost pus tot de Irinel Anghel, de data aceasta pe Terasa de pe malul lacului Mogoșoaia, unde, împreună cu chitaristul Sorin Romanescu a transformat în realitate epoca Serenadelor – acum, „pe teme false și alte iluzii pentru voce cu corp de femeie și menestrel electric”!

Una dintre terasele (unul dintre pridvoarele) din spatele Palatului Brâncovenesc i-a servit acestei cutezătoare, admirabile *vânzătoare de vise*, Irinel Anghel – costumată în rochie albă de mireasă, purtând o coroniță din conuri de brad aurite pe frunte - drept „balcon”, în care *să cânte* și să aștepte *să i se cânte* serenade ... medievale ... sau... romantice...

Leit-motivul său a fost „*LOVE, This is my song...*”, a cărui puritate aurorală a reverberat pe întinderea apei și dincolo de ea, în eternitate, dar și profunzimile de cuget celor care au trăit timp de 9 zile „o experiență colectivă unică...” , pe o *Insulă a fericirii*, în afară de timp și de spațiu, într-o stare de imponderabilitate...

Aș spune că alternarea între sacru-profan, între derizoriu-metafizic, între comic și grav, între tradițional și extravagant a fost *principiul* ce a stat la baza întregii Săptămâni a Internaționale a Muzicii Noi. Cred însă că însăși această *dualitate* permanentă între contrarii a

avut scopul de a ne atrage atenția asupra *dualității* naturii umane, a vieții în sine și a Universului, niciodată unidirecțională și, de aceea, neputând fi niciodată încorsetată sau limitată la un aspect sau altul al existenței - cu atât mai puțin *când e vorba despre creativitate*.

Și, dacă ar fi să caut o definiție a personalității celor două directoare artistice – compozitoarele Irinel Anghel și Mihaela Vosganian – aş alege dictonul extras din *Eneida* lui Vergilius: *Fortuna audaces juvat* – *Soarta/norocul îi ajută pe cei îndrăzneți*. Prafrazând, aş spune că, datorită îndrăznelii unor asemenea ființe omenirea a avut dintotdeauna șansa supraviețuirii...

FOTO: Mihai Cucu, Raluca Ghideanu

Ciprian Măceșaru în dialog cu Irinel Anghel

*„Cred că am venit
pe lume ca să mă joc.”*

*Irinel Anghel (n. 1969)
a absolvit Universitatea Națională
de Muzică din București, secțiile compoziție și
muzicologie. Din 2003 este doctor în muzică, teza
sa fiind dedicată Muzicii suprarealiste.
Este un creator și un performer ce explorează
continuu forme neconvenționale de exprimare
artistică.*

*Nu se poate stabili într-un loc pe care să și-l
revendice, fiind îndrăgostită de toate experiențele
ce se pot deschide pornind
din clipa prezentă, din ACUM.*

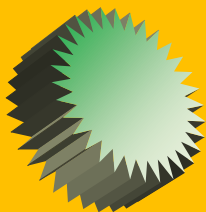
*În ultimii doi ani se dedică performance-urilor
interdisciplinare, creând experiențe la intersecția
muzicii cu mișcarea,
cu imaginile, cu obiectele,
alegându-și parteneri
în funcție de necesitățile proiectelor,
de la muzicieni de prestigiu
ai scenei românești și internaționale,
la colaboratori din afara domeniului artistic.
Este director artistic al
Festivalului Săptămâna Internațională
a Muzicii Noi.*

Ciprian Măceșaru: Dragă Irinel, descrie-ne, te rog, parcursul tău artistic, de la primele tale compoziții până la spectacolele pe care le realizezi în prezent. Poți numi punctele importante ale acestui traseu?

Irinel Anghel: Cred că din acest parcurs am învățat cel mai mult că totul este supus schimbării. Că eu cea de azi nu sunt și nu am cum să fiu cea de ieri. Că tocmai de aceea drumul este fascinant. Nu ai cum să te plictisești. Te descoperi și te reinventezi continuu, aflând că nu știi nimic și lăsând astfel spațiu pentru tot ceea ce poți primi. Am avut întotdeauna o dorință, o nevoie de schimbare în plan creativ, artistic. Nu am creat rețete pentru că nu am putut sta într-un loc. Și asta nu pentru că nu mi-am găsit locul, ci pentru că învăț mereu să dau drumul la tot ceea ce fac și să-mi dau voie să

experimentez o altă latură a ființei mele. Pare a fi cale lungă între compozițiile scrise în perioada facultății și ceea ce ofer acum. Scriam foarte multe note... Acum fac desene, fac *dream design* și cânt foarte mult. Am studiat pianul timp de douăzeci de ani și acum cânt cu vocea, dansez, mă joc în scenă și în viață. Am terminat două facultăți muzicale, două masteruri și un doctorat în muzică și acum improvizez *sound food* în bucătăria palatului Mogoșoaia, cânt electro-serenade, fac artă de intervenție publică, dau spectacole în pădure, pe acoperiș, creez spații de joacă cu sunete pentru oameni mari. Artiștii cu care am interacționat m-au incitat mereu în a primi noi și noi influențe. Ei au fost catalizatori ai schimbărilor pe care le-am traversat. În prezent, eu sunt partitura propriilor

mele creații muzicale sau / și extra-muzicale. Contactul direct pe care îl am cu cei cu care lucrez este de maximă importanță. Mi-am găsit un partener muzician - Sorin Romanescu, cu care am senzația că pot încerca orice. Am găsit un scenograf - Raluca Ghidreanu - care mă însoțește peste tot și un performer-dansator - Paul Dunca - ce mă surprinde de fiecare dată prin capacitatea lui de conectare la ceea ce simțim în scenă, oricare ar fi aceea. Am un director-partener în organizarea SIMN - compozitoarea Mihaela Vosganian cu care pot materializa multe proiecte. Toți sunt oameni liberi în interiorul lor, cărora le place să se joace frumos.

C.M.: Cum ai numi spectacolele pe care le realizezi acum? Ce sunt ele?

I.A.: Nu știu ce sunt. Și nici nu vreau să încerc să pun etichete. Ar trebui oricum să inventez foarte multe. Sunt experiențe care invită creativitatea să ne traverseze eliberată de modele învățate. Sunt fantezii care dizolvă granițele dintre scenă și viață, dintre profunzime și frivolitate, dintre artiști și public, dintre spontaneitate și cerebralitate.

C.M.: Încerci prin aceste spectacole să dezinhipezi spectatorii, sunt spectacole provocatoare, ludice și spirituale. Care sunt lacătele interioare pe care vrei să le spargi?

I.A.: Încerc mai întâi de toate să îmi aduc bucurie. Dacă îmi aduc mie bucurie știu că o pot aduce și altora. Bucuria e molipsitoare. Entuziasmul e

molipsitor. Curiozitatea este semn de vitalitate. Probabil că dacă se întâmplă ca spectacolele mele să provoace, să miște, să dezinhibe ceva, asta se întâmplă natural. Fiecare își trăiește experiența așa cum poate și cum dorește. Lacătele sunt doar în mintea noastră. Ele pot fi descuiate și cu un zâmbet. Da, cred că e atât de simplu.

C.M.: Unde crezi că duce exercițiul tău spiritual, care e scopul său? Ori importantă e călătoria?

I.A.: Călătoria e scopul. Suntem doar “vizitatori pe Pământ”... ☺ Cred că am venit aici ca să învățăm să ne bucurăm, să ne jucăm. Uneori uităm asta și luăm totul în serios sau ne luăm în serios. Mi-am dat seama târziu de acest lucru. Și este firesc, deoarece peste tot, în jurul nostru suntem îndreptați

în direcție opusă. Trebuie doar să ai curaj să mergi pe contrasens. Asta am încercat să fac și în ultimii ani la Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, festivalul din luna mai al Uniunii Compozitorilor.

C.M.: Vorbește-ne acum puțin despre relația ta cu literatura. Știu că întotdeauna ai fost interesată de avangardiști și de suprarealiști, și nu numai de ei.

I.A.: Suprarealismul mă fascinează în continuare pentru că "disturbă" ordinea așa-zis "normală" a lucrurilor. Ce e însă real? Dacă încercăm să răspundem ne încurcăm rău. Sunt îndrăgostită de lumea lui Borges, de Boris Vian... Când l-am descoperit pe Boris Vian a fost ca și cum m-aș fi întâlnit cu mine însămi. Dintotdeauna mi-a plăcut să inventez lumi. ParadoXphere, DreamCity, Magicland... sunt tărâmurii unde imaginația nu are

limite. Acolo trăiesc...😊 Și peste tot... Spectacolele mele sunt ferestre deschise către viața noastră secretă. Probabil că, ușor-ușor, ea va ieși la iveală, va deveni asumată și atunci nu vom deschide doar câte o fereastră, ci chiar "porțile cetății". Și de fapt atunci vom realiza că nu există nici o cetate, nici un zid, nici o barieră. Visez la spectacole cu macarale care ridică și coboară muzicieni ce cântă în plutire, la o operă-cabaret produsă la circ, cu animale, muzicieni și trapeziști, la concerte pentru pian cu baldachin...😊 Mi-ar plăcea să am un teatru privat sau un centru de artă experimentală în care să curgă creativitatea de la artiști către public, și invers. Pe de altă parte știu că toate lucrurile sosesc la timpul lor. Și ele sosesc.

Chiar pentru anul 2012 am propus suprarealismul ca tema a festivalului SIMN... este un spațiu creat imaginației, dreamdesignului, curajului de a schimba unghiurile din care privim așa zisa realitate, de fapt convențiile sociale și culturale, pentru a realiza cât de liberi suntem de fapt în a le depași... Tema festivalului viitor oferă astfel o ocazie de experimentare a libertății interioare a fiecărui artist. Și pentru asta arta suprarealistă este un exercițiu bun... 😊

C.M.: De unde acest chef nebun din ultima perioadă de a te întoarce spre magia copilăriei, spre acel Magicland, spre Dreamcity sau Irealitatea Imediată după cum ți-ai numit "tarâmurile" pe care le propui pentru spectacolele tale și pentru Săptămâna Muzicii Noi?

I.A.: Am avut o revelație. De multe ori mi-am pus întrebarea de ce am venit eu pe lume? Răspunsul mi-a venit simplu, dar cu forță: "Ca să te joci!" E greu de crezut și aici stă dificultatea acestei alegeri pentru oricine își pune această problemă. Ca să te joci trebuie să devii, chiar și pentru un moment, "Mr. sau Mrs. Nobody" într-o lume care te îndeamnă să fii "Somebody"...ca în poemul lui Emily Dickinson:

"I'm nobody! Who are you?
Are you nobody, too?
Then there's a pair of us--don't tell!
They'd banish us, you know."

Mulțumim tuturor celor care au sprijinit această ediție a festivalului:

co-organizatori, producători, parteneri, parteneri media, artiști, prieteni, voluntari !

Sperăm să colaborăm și în viitor, mai ales că în 2012 spectacolul se extinde, imaginația este provocată să intre în plin “suprarealism” pe poarta creativității, a jocului, a bucuriei de “a ieși în lume” cu noi experiențe și provocări !